

Dramawebbens TEI-kodningsmanual

Version: 1.0

Eva Forsbom, Marika V. Lagercrantz, Ulrika Lindgren, Leif-Jöran Olsson

2014

Detta verk är licensierat under licensen Creative Commons Erkännande-DelaLika 3.0, Sverige.

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/se/>

Författarna tackar för bidrag från Vetenskapsrådet (VR Dnr: 2011-6202).

Dramawebben.
fri svensk dramatik

<http://www.dramawebben.se/>

Innehåll

- 1 Inledning
- 2 TEI
  - 2.1 teiHeader
    - 2.1.1 Filbeskrivning
      - 2.1.1.1 Titelangivelse
      - 2.1.1.2 Utgåveangivelse
      - 2.1.1.3 Publiceringsangivelse
      - 2.1.1.4 Källbeskrivning
    - 2.1.2 Kodningsbeskrivning
      - 2.1.2.1 Projektbeskrivning
      - 2.1.2.2 Urvalsförklaring
      - 2.1.2.3 Klassificeringsförklaring
      - 2.1.2.4 Redaktionell förklaring
      - 2.1.2.5 Återgivning av generell formatering i faksimil
    - 2.1.3 Profilbeskrivning
  - 2.2 text
    - 2.2.1 front
      - 2.2.1.1 Titel, författare, förlag, tryck
      - 2.2.1.2 Uppsättning
      - 2.2.1.3 Rollförteckning
      - 2.2.1.4 Generell scenbeskrivning
      - 2.2.1.5 Prolog
    - 2.2.2 body
      - 2.2.2.1 Avdelningar
      - 2.2.2.2 Scenanvisningar
      - 2.2.2.3 Replik
      - 2.2.2.4 Vers
      - 2.2.2.5 Bilder/Illustrationer
    - 2.2.3 back
      - 2.2.3.1 Epilog
- 3 Faksimilrelaterad kodning
  - 3.1 Tecken/Interpunktions
  - 3.2 Brytningar i textflödet
  - 3.3 Formatering
    - 3.3.1 Formatering av element
    - 3.3.2 Text i annan stil
  - 3.4 Korrigeringar och otydligheter
  - 3.5 Utesluten text
- 4 Semantisk kodning
  - 4.1 Personer

- 4.1.1 Personreferenser
    - 4.1.2 Personförteckning
      - 4.1.2.1 Rollfigurer och andra personer
      - 4.1.2.2 Person
        - 4.1.2.2.1 Person-ID
        - 4.1.2.2.2 Kön
        - 4.1.2.2.3 Namn
        - 4.1.2.2.4 Ålder
        - 4.1.2.2.5 Yrke
        - 4.1.2.2.6 Annan information
      - 4.1.2.3 Persongrupp
  - 4.2 Relationer
  - 4.3 Organisationer
  - 4.4 Platser
  - 4.5 "Länkade öppna data"
    - 4.5.1 Auktoritetsposter
      - 4.5.1.1 LIBRIS
        - 4.5.1.1.1 Upphovsperson
        - 4.5.1.1.2 Verk
      - 4.5.1.2 Litteraturbanken
      - 4.5.1.3 Svenskt biografiskt lexikon (SBL)
      - 4.5.1.4 Andra auktoritetsdatabaser
    - 4.5.2 Yrkesregister
- 5 Djupkodning: Den sceniska handlingen handarbete
  - 5.1 Modell
  - 5.2 Aktivitet
    - 5.2.1 Enskild aktivitet
    - 5.2.2 Återupptagen aktivitet
  - 5.3 Prat
    - 5.3.1 Konkret på scenen
    - 5.3.2 Konkret utanför scenen
    - 5.3.3 Symboliskt utanför scenen
    - 5.3.4 Kombination konkret och symboliskt
  - 5.4 Handarbetsobjekt
    - 5.4.1 Pågående på scenen
    - 5.4.2 Slutfört på scenen
    - 5.4.3 Pågående utanför scenen
    - 5.4.4 Kombination pågående och slutfört, på och utanför scenen
  - 5.5 Yrke
    - 5.5.1 Person med handarbete som yrke
    - 5.5.2 Handarbete som yrke i texten
  - 5.6 Osäkerhet
- 6 Pjäsmall

Inledning

Denna kodningsmanual användes vid Dramawebben då vi kodade en mindre samling pjäser som är publicerade på Dramawebben, närmare bestämt de flesta som gavs ut åren 1880-1900. Den har till viss del anpassats för publicering, så den riktar sig både till dem som kodar inom och utom projektet, och till användare av de resulterande kodade filerna.

I stort har vi följt riktlinjerna från konsortiet för Text Encoding Initiative (TEI Guidelines, på engelska). Där finns förklaringar, riktlinjer och exempel på grundläggande TEI-frågor. I de fall de innehåller valmöjligheter eller i de fall vi avviker från dem beskriver vi hur vi har gjort.

Manualen är disponerad så att avsnittet **TEI** följer den kodade filens struktur med olika innehållsliga avdelningar. Avsnittet **Faksimilbaserad kodning** anger hur vi synkroniserar texten i förhållande till förlagans ytstruktur, dvs. faksimilen. Båda avsnitten representerar en strukturell kodning som kan sägas vara relativt objektiv. Övriga avsnitt beskriver kod som gäller en eller flera delar av TEI-filen från olika perspektiv. De avsnitten representerar en semantisk kodning (eller djupkodning) som kan sägas vara mer subjektiv, samtidigt som den är kvalitativ i meningen att den är en formalisering av viss information som framkommer vid genomläsningen av dramat. Denna information blir därigenom sökbar.

Koden i exemplen är ofta förenklad så att den blir lättare att läsa. I de flesta exempel som inte gäller faksimilbaserad kodning visas t.ex. inte den koden.

Se även:

- [TEI Guidelines](#)
- [TEI Guidelines: innehållsförteckning](#)

TEI

Den TEI-kodade filen inleds med en XML-deklaration, XML-instruktioner om schema och formatmall, en versionshanteringskommentar, samt rotelementet **TEI**. TEI-elementet måste innehålla elementen **teiHeader**, som innehåller data om själva innehållet (metadata), och **text**, som är själva textinnehållet.

Exempel:

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>
<?xml-model href=" ../schemas/tei_all.rng" schematypens="http://relaxng.org/ns/structure/1.0"?>
<?xml-stylesheet type="text/css" href=" ../stylesheets/tiny_TEI_template.css"?>
<?oxygen RNGSchema=" ../schemas/tei_all.rng" type="xml"?>
<!-- $Id: BenedictssonV_ITelefon.xml 103291 2014-09-26 11:02:56Z eva $ -->
<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
  <teiHeader>
    /.../
  </teiHeader>
  <text>
    /.../
  </text>
</TEI>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: TEI](#)

teiHeader

I `teiHeader` står information om pjäsen (metadata). Det finns både information som är lika för alla pjäser och information som är specifik för en viss pjäs. I `pjäsmallen EfternamnF_Pjastitel` finns all information som är gemensam för alla pjäserna angiven. Dessutom finns platshållare för den information som ska fyllas i för varje enskild pjäs. I anslutning till där information ska fyllas i finns en kommentar om vad som ska fyllas i.

I huvudet har vi valt att ange metadata om den kodade TEI-filen (`fileDesc`), om själva kodningen (`encodingDesc`) och om pjäsinnehållet (`profileDesc`). Närmare information om de olika avnitten ges nedan.

Exempel:

```
<teiHeader>
  <fileDesc>
    /.../
  </fileDesc>
  <encodingDesc>
    /.../
  </encodingDesc>
  <profileDesc>
    /.../
  </profileDesc>
</teiHeader>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: teiHeader](#)
- [TEI Guidelines: The TEI Header](#)

Filbeskrivning

Under elementet `fileDesc` (filbeskrivning) anger vi uppgifter om vår TEI-fil, samt om källan bakom filen (dvs. den bok eller tidskrift faksimilen är hämtad ur). Filbeskrivningen är uppdelad i flera avsnitt och innehåller både redan ifylld information och information som du själv ska fylla i (se respektive avsnitt nedan).

Exempel:

```
<fileDesc>
  <titleStmt>
    /.../
  </titleStmt>
  <editionStmt>
    /.../
  </editionStmt>
  <publicationStmt>
    /.../
  </publicationStmt>
  <sourceDesc>
    /.../
  </sourceDesc>
</fileDesc>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: fileDesc](#)

- [TEI Guidelines: The File Description](#)

Titelangivelse

Under `titleStmt` (titelangivelse) anger vi information om vår utgåva med TEI-kod. Följande information ska du fylla i själv; övrig information finns redan i [pjäsmallen](#). De som vill koda egna texter enligt Dramawebbens kodningsmodell anger sin egen angivelse för allt utom författare, illustratör och titel.

Titel

Ange pjäsens titel i elementet `title`. Dubbeltitlar med *eller* kodas enligt exempel nedan.

Underrubrik

Eventuell underrubrik skrivs in direkt efter titeln, med attributet `sub`, `<title type="sub">`.

Författare

Ange pjäsens författare i elementet `author` och ett författar-ID i attributet `xml:id` enligt principen EfternamnF[örnamn] (utan diakritika).

Auktoritetspost för författare

Ange auktoritetspost för författare i elementet `idno` under `fileDesc/author`, med typen LIBRIS, Litteraturbanken respektive SBL. Se [Auktoritetsposter](#).

Illustratör

Om det finns illustrationer eller bilder till pjäsen anger vi även varje illustratör i ett eget `author`-element med rollen `role="illustrator"` och `xml:id` som för författare.

Auktoritetspost för illustratör

Vi anger även samma typer av auktoritetsposter som för författare (se [Auktoritetsposter](#)).

Kodare/Korrare

Ange ditt namn, ditt ID och din roll i elementet `respStmt` (responsibility statement).

Exempel:

```
<titleStmt>
  <title>I telefon</title>
  <title type="sub">Bagatell i en akt</title>
  <author xml:id="BenedictssonV">
    <persName>
      <forename>Victoria</forename>
      <surname>Benedictsson</surname>
    </persName>
    <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/auth/177268</idno>
    <idno type="Litteraturbanken">http://litteraturbanken.se/#!/forfattare/BenedictssonV</idno>
    <idno type="SBL">http://www.nad.riksarkivet.se/sbl/artikel/18474</idno>
  </author>
  <author xml:id="HogstedtA" role="illustrator">
    <persName>
      <forename>Arthur</forename>
      <surname>Högstedt</surname>
    </persName>
    <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/auth/238274</idno>
  </author>
  <sponsor>
    <name>Riksteatern, anslagsförvaltare</name>
  </sponsor>
  <funder>
    <name>Vetenskapsrådet</name>
  </funder>
  <funder>
    <name>Riksbankens Jubileumsfond</name>
  </funder>
  <editor>
    <name>Dramawebben</name>
  </editor>
  <principal>
```

```
<persName>Marika V. Lagercrantz</persName>
</principal>
<respStmt>
  <resp>kodning</resp>
  <persName xml:id="MasrelietzML">Marie-Louise Masrelietz</persName>
  <orgName>Dramawebben</orgName>
</respStmt>
<respStmt>
  <resp>korrekturläsning</resp>
  <persName xml:id="OlssonLJ">Leif-Jöran Olsson</persName>
  <orgName>Språkbanken</orgName>
</respStmt>
</titleStmt>
```

Exempel på *eller*-titel:

```
<titleStmt>
  <title type="main"><title>Ett pojkestreck</title> eller <title>Äppelkaka med vaniljsås</title></title>
  /.../
</titleStmt>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: titleStmt](#)
- [TEI Guidelines: The Title Statement](#)

Utgåveangivelse

Under `editionStmt` (utgåveangivelse) anger vi för närvarande endast att utgåvan är av typen eDrama. Den här informationen finns redan i [pjässmallen](#).

Exempel:

```
<editionStmt>
  <edition>eDrama</edition>
</editionStmt>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: editionStmt](#)
- [TEI Guidelines: The Edition Statement](#)

Publiceringsangivelse

Under `publicationStmt` (publiceringsangivelse) anger vi information om hur TEI-filen publiceras, t.ex. kontaktuppgifter, auktoritetspost för vår utgåva och licensinformation. Den här informationen finns redan i [pjässmallen](#). Den enda information som skiljer sig mellan pjäserna är auktoritetsposten, som är detsamma som pjäsprojektnamnet och finns i elementet `idno` med typen `Dramawebben`. De som vill koda egna texter enligt Dramawebbens kodningsmodell anger sin egen angivelse, men texter från Dramawebben måste ha samma licens.

Exempel:

```

<publicationStmt>
  <publisher>Dramawebben</publisher>
  <address>
    <addrLine>http://www.dramawebben.se</addrLine>
  </address>
  <idno type="Dramawebben">BenedictssonV_ITelefon</idno>
  <availability status="restricted">
    <licence target="http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/se/">
      <p>Detta verk är licensierat under licensen Creative Commons Erkännande-DelaLika 3.0, Sverige.</p>
    </licence>
  </availability>
</publicationStmt>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: publicationStmt](#)
- [TEI Guidelines: Publication, Distribution, Licensing, etc.](#)

Källbeskrivning

Under `sourceDesc` (källbeskrivning) anger vi information om källan, dvs. det som faksimilen är en faksimil av. Om pjäsen ingår som del i en källa (t.ex. i en tidskrift eller samlingsvolym) delar vi upp informationen i elementen `analytic` (pjäsen) och `monogr` (källan). Om pjäsen är hela källan (t.ex. en bok) anger vi informationen i `monogr`. I den personpost vi definierar en persons ID med attributet `xml:id` anger vi även hur namnet är strukturerat med förnamn, efternamn, m.m., samt auktoritetspost på samma sätt som under [Titelangivelse](#); annars räcker det att bara ange namnet.

Titel

Ange pjäsens titel i elementet `title`. Dubbeltitlar med *eller* kodas enligt exemplet från *Ett pojkestreck*.

Underrubrik

Eventuell underrubrik skrivs in direkt efter titeln, med attributet `sub`, `<title type="sub">`.

Författare

Ange pjäsens författare i elementet `author`. Ange namnet som det står i faksimilen, och koppla till det författar-ID som anges under [Titelangivelse](#) med attributet `sameAs`.

Illustratör

Om det finns illustrationer eller bilder till pjäsen anger vi även varje illustratör i ett eget `author`-element med rollen `role="illustrator"`. Om illustratören finns med under [Titelangivelse](#) refererar vi till motsvarande illustratörs-ID med attributet `sameAs` på samma sätt som för författare. I annat fall anger vi ett ID med attributet `xml:id`.

Redaktör

Om det finns en eller flera redaktörer anger vi varje redaktör i ett eget `editor`-element med ett redaktörs-ID i attributet `xml:id` på samma sätt som för författare under [Titelangivelse](#).

Auktoritetspost för originalet

Ange den LIBRIS-länk som finns i högermarginalen på pjässidan på dramawebben.se. Ange den i elementet `idno` med typen LIBRIS. Sök i LIBRIS om länken saknas (se [Verk](#) under Auktoritetsposter).

Utgivare, utgivningsår och -plats

Ange utgivare, utgivningsår och -plats i elementet `imprint` (enligt exemplen nedan).

Volym

Om källan finns i flera volymer (t.ex. tidskrift eller flerdelad bok) anger vi volymnumret med attributet `unit="vol"` i elementet `biblScope` (enligt exemplen nedan).

Sidor

Om pjäsen är en del av en källa anger vi vilka sidor pjäsen finns på med attributen `unit="page" from="1" to="7"` i elementet `biblScope` (enligt exemplen nedan).

Nummer

Om pjäsen ingår i en tidskrift anger vi tidskriftens nummer med attributet `unit="issue"` i elementet `biblScope` (enligt exemplen nedan).

Exempel på pjäs i bok (Agrella_EnLektion):

```
<sourceDesc>
  <biblStruct>
    <monogr>
      <author sameAs="Agrella">
        <persName>Alfhild Agrella</persName>
      </author>
      <title level="m" type="main">En lektion</title>
      <title level="m" type="sub">Konversation i en akt</title>
      <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/bib/1733676</idno>
      <imprint>
        <pubPlace>Stockholm</pubPlace>
        <publisher>Jos. Seligmann & Co:s förlag</publisher>
        <date when="1884">1884</date>
        <respStmt>
          <resp>tryckning</resp>
          <orgName>Gernandts boktryckeri-aktiebolag</orgName>
        </respStmt>
      </imprint>
    </monogr>
  </biblStruct>
</sourceDesc>
```

Exempel på pjäs i tidskrift (MeyersonG_EttPojkstreck):

```
<sourceDesc>
  <biblStruct>
    <analytic>
      <author sameAs="MeyersonG">
        <persName>Gerda Meyerson</persName>
      </author>
      <author sameAs="HogstedtA" role="illustrator">
        <persName>Arthur Högstedt</persName>
      </author>
      <title level="a" type="main">
        <title>Ett pojkestreck</title> eller <title>Äppelkaka med vaniljsås</title>
      </title>
      <title level="a" type="sub">Dramatiskt skämt i en akt</title>
    </analytic>
    <monogr>
      <editor xml:id="HellbergF">
        <persName>
          <forename>Frithiof</forename>
          <surname>Hellberg</surname>
        </persName>
        <idno type="SBL">http://www.nad.riksarkivet.se/sbl/artikel/12812</idno>
      </editor>
      <editor xml:id="NordlingJ">
        <persName>
          <forename>Johan</forename>
          <surname>Nordling</surname>
        </persName>
        <idno type="Wikipedia">http://sv.wikipedia.org/wiki/Johan_Nordling</idno>
      </editor>
      <title level="j">Kamraten</title>
      <title level="j" type="sub">Illustrerad tidning för Sveriges ungdom</title>
      <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/bib/2091135</idno>
      <imprint>
        <pubPlace>Stockholm</pubPlace>
        <publisher>Idun</publisher>
        <date when="1896">1896</date>
        <biblScope unit="vol">4</biblScope>
        <biblScope unit="issue">24</biblScope>
        <biblScope unit="page" from="379" to="383">379-383</biblScope>
      </imprint>
    </monogr>
  </biblStruct>
</sourceDesc>
```

Exempel på följetongspjäs i tidskrift (BenedictssonV_ITelefon):

```
<sourceDesc>
```

```

<biblStruct>
  <analytic>
    <author sameAs="BenedictssonV">
      <persName>Victoria Benedictsson</persName>
    </author>
    <title level="a" type="main">I telefon</title>
    <title level="a" type="sub">Bagatell i en akt</title>
  </analytic>
  <monogr xml:id="bibl_Illustrerad_familj-journal">
    <title level="j">Illustrerad familj-journal</title>
    <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/bib/539813</idno>
    <imprint>
      <pubPlace>Köpenhamn</pubPlace>
      <publisher>Allers</publisher>
      <date when="1887">1887</date>
      <biblScope unit="vol">11</biblScope>
    </imprint>
  </monogr>
  <monogr sameAs="#bibl_Illustrerad_familj-journal">
    <imprint>
      <biblScope unit="issue">33</biblScope>
      <biblScope unit="page" from="262" to="263">262?263</biblScope>
    </imprint>
  </monogr>
  <monogr sameAs="#bibl_Illustrerad_familj-journal">
    <imprint>
      <biblScope unit="issue">34</biblScope>
      <biblScope unit="page" from="271" to="271">271</biblScope>
    </imprint>
  </monogr>
  <monogr sameAs="#bibl_Illustrerad_familj-journal">
    <imprint>
      <biblScope unit="issue">35</biblScope>
      <biblScope unit="page" from="278" to="279">278?279</biblScope>
    </imprint>
  </monogr>
  <monogr sameAs="#bibl_Illustrerad_familj-journal">
    <imprint>
      <biblScope unit="issue">36</biblScope>
      <biblScope unit="page" from="287" to="287">287</biblScope>
    </imprint>
  </monogr>
  <monogr sameAs="#bibl_Illustrerad_familj-journal">
    <imprint>
      <biblScope unit="issue">37</biblScope>
      <biblScope unit="page" from="294" to="295">294?295</biblScope>
    </imprint>
  </monogr>
</biblStruct>
</sourceDesc>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: sourceDesc](#)
- [TEI Guidelines: The Source Description](#)

Kodningsbeskrivning

Under elementet `encodingDesc` (kodningsbeskrivning) anger vi efter vilka principer vi valt ut och på vilket sätt vi kodat pjäserna.

Se även:

- [TEI Guidelines: encodingDesc](#)
- [TEI Guidelines: The Encoding Description](#)

Projektbeskrivning

Som projektbeskrivning (`projectDesc`) använder vi en standardformulering. Den finns redan i [pjäs mallen](#), så den behöver inte ändras. De som vill koda egna texter enligt Dramawebbens kodningsmodell kan ange sin egen beskrivning.

Exempel:

```
<encodingDesc>
  /.../
  <projectDesc>
    <p>Dramawebben är ett digitalt arkiv över upphovsrättslig fri svensk dramatik. Dramatexterna finns återgivna i fulltext och är publicerade antingen i sk faksimil, ett pdf-dokument där originaltrycket återges som en digital fotokopia, eller i bearbetningsbar text, ett pdf-dokument med text och bild som kan användas för redigering. Dramawebben växer i takt med att nya verk blir kända. Med det digitala pjäsmaterialet tillgängliggör och aktualiserar Dramawebben den svenska teaterns historieskatt.</p>
  </projectDesc>
  /.../
</encodingDesc>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: projectDesc \(projektbeskrivning\)](#)
- [TEI Guidelines: The Project Description](#)

Urvalsförklaring

Som urvalsförklaring (`samplingDecl`) använder vi en standardformulering. Den finns redan i [pjäsmallen](#), så den behöver inte ändras. De som vill koda egna texter enligt Dramawebbens kodningsmodell kan ange sin egen förklaring.

Exempel:

```
<encodingDesc>
  /.../
  <samplingDecl>
    <p>Dramawebbens korpus består av upphovsrättsligt fri svensk dramatik. Genom ett genus- och kanonkritiskt urval har målsättningen varit att i möjligaste mån representera dramatik från olika genrer och för olika publikationer. Det finns dramatik skriven av manliga och kvinnliga författare från 1640- till 1940-talet som vänder sig till vuxna och barn. Samtliga är försttryck som publicerats i monografier, samlingsvolymerna och tidskrifter.</p>
    <p>De TEI-kodade pjäserna är en mindre samling pjäser som är publicerade på Dramawebben, närmare bestämt de som gavs ut åren 1880-1900. Det snäva tidsspannet ger materialet en viss homogenitet med avseende på grundläggande dramastrukturer som tid, rum och handling. Samtidigt ger det en rik variation av olika genrer från lustspel, historiedramer och sagospel till samhällsdebatterande tendensdramer och naturalistiska sorgespel.</p>
  </samplingDecl>
  /.../
</encodingDesc>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: samplingDecl \(urvalsförklaring\)](#)
- [TEI Guidelines: The Sampling Declaration](#)

Klassificeringsförklaring

Under klassificeringsförklaring (`classDecl`) anger vi de klassificeringsscheman (`taxonomy`) vi använder. Än så länge finns en yrkesklassificering.

Exempel:

```
<encodingDesc>
  /.../
  <classDecl>
    /.../
    <taxonomy xml:id="HISCO">
      <biblStruct>
        <monogr>
          <author>Marco H.D. van Leeuwen</author>
          <author>Ineke Maas</author>
          <author>Andrew Miles</author>
```

```

<title>HISCO Historical International Standard Classification of Occupations</title>
<idno type="ISBN">90-5867-196-8</idno>
<imprint>
  <publisher>Leuven University Press</publisher>
  <pubPlace>Leuven</pubPlace>
  <date when="2002">2002</date>
</imprint>
</monogr>
</biblStruct>
</taxonomy>
/.../
</classDecl>
/.../
<encodingDesc>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: classDecl \(klassificeringsförklaring\)](#)
- [TEI Guidelines: The Classification Declaration](#)

Redaktionell förklaring

Vid behov anger vi under den redaktionella förklaringen (`editorialDecl`) förklaringar till kodningsbeslut där det inte funnits tillräcklig information i pjästexten. En rad sådana kodningsbeslut gäller rollkaraktärernas närvaro.

I exemplet från *Final* pågår en fest i första akten. I scenanvisningarna nämns bl.a. ett bakre rum dit gästerna går för att dansa. Med stöd i repliktexten har vi antagit att de då inte är synliga för åskådarna. Därmed har vi kodat varje förflyttning till och från detta rum som sorti och entré.

Exempel:

```

<encodingDesc>
/.../
<editorialDecl>
  <p>I beskrivningen av scenrummet till första akten nämns implicit en danssal ("Då ridån går upp har en dans nyss begynt. Musik ljuder från fonden, och de sista paren gå just ut genom kabinettet och vidare till höger."). Senare i akten (och pjäsen) förekommer också en tambur, samt ljud från gästerna som befinner sig där. Det är oklart om dessa rum ska vara synliga för publiken eller ej, men vi har tolkat det som att de inte är det, och i enlighet med det kodat det som entréer och sortier om folk går in och ut i dem. För att skilja ut dessa entréer och sortier från andra har vi angett dem som mindre säkra (med attributet cert="medium").</p>
</editorialDecl>
/.../
<encodingDesc>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: editorialDecl \(redaktionell förklaring\)](#)
- [TEI Guidelines: The Editorial Practices Declaration](#)

Återgivning av generell formatering i faksimil

Ange i en eller flera kommentarer under `rendition` hur sånt som repliker och scenanvisningar generellt återges i faksimilen (se [Formatering av element](#)). Tillsvidare anger vi det som fri text i en kommentar, men det går att formalisera så att vi med hjälp av en formatmall (t.ex. CSS) sedan kan beskriva hur det ska återges.

Exempel:

```

<encodingDesc>
/.../
<tagsDecl>
  <rendition>
    <!--Scenanvisningar anges med kursiv stil-->

```

```
        <!--Stycken i repliker är indragna-->
    </rendition>
</tagsDecl>
/.../
</encodingDesc>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: rendition \(återgivning\)](#)
- [TEI Guidelines: The Tagging Declaration](#)

Profilbeskrivning

Under elementet `profileDesc` (profilbeskrivning) anger vi metadata ("profil") om den enskilda pjäsen. För närvarande anger vi bara att den är på svenska (och det ingår i [pjäsmallen](#)), men här skulle även information om enskilda uppsättningar, regi, rollbesättning m.m anges, samt [de förteckningar vi upprättat i det redaktionella avsnittet](#).

Exempel:

```
<teiHeader>
/.../
<profileDesc>
/.../
<langUsage>
<language ident="sv">Swedish</language>
</langUsage>
/.../
</profileDesc>
/.../
</teiHeader>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: profileDesc](#)
- [TEI Guidelines: The Profile Description](#)

text

Under `text` finns själva texten som vi kodar. Texten har ett pjäs-ID som kodas med attributet `xml:id`; det är samma ID som Dramawebbens pjäs-ID under [publiceringsangivelsen](#) och används för våra analyser. De som vill koda egna texter enligt Dramawebbens kodningsmodell kan ange ett eget ID.

Direkt efter `<text>` anger vi att pjäsen börjar med `<anchor xml:id="playstart"/>`, och direkt före `</text>` anger vi att pjäsen slutar med `<anchor xml:id="playend"/>`. Dessa ankare kan vi sedan referera till för kodning av händelser som sker före, efter och under pjäsen (jfr [Semantisk kodning](#) och [Djupkodning: Den sceniska handlingen handarbete](#)).

Exempel: (ur *I Telefon*)

```
<text xml:id="BenedictssonV_ITelefon">
<anchor xml:id="playstart"/>
/.../
<anchor xml:id="playend"/>
</text>
```

Normalt består texten av upp till tre delar: `front` (för inledande material), `body` (för själva speltexten) och `back` (för avslutande material). Ett par av pjäserna består egentligen av flera textdelar som kompilerats till en pjäs, nämligen *Askungen* och *Till Damaskus*, och för dem finns först det samlade elementet `group`. I stället för pjäs-ID på de enskilda texterna refererar vi till respektive bibliografipost i [källbeskrivningen](#)

med hjälp av attributet `corresp`, eftersom vi inte ska analysera delarna för sig.

Exempel: kompilerad text (ur *Askungen*)

```
<text xml:id="TopeliusZ_Askungen">
<anchor xml:id="playstart"/>
<group>
  <text corresp="#bibl_TopeliusZ_Askungen_1">
    <front>
      /.../
    </front>
    <body>
      /.../
    </body>
  </text>
  <text corresp="#bibl_TopeliusZ_Askungen_2">
    <front>
      /.../
    </front>
    <body>
      /.../
    </body>
  </text>
  <text corresp="#bibl_TopeliusZ_Askungen_3">
    <front>
      /.../
    </front>
    <body>
      /.../
    </body>
  </text>
</group>
<back>
  /.../
</back>
<anchor xml:id="playend"/>
</text>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: text](#)
- [TEI Guidelines: group \(textgrupp\)](#)
- [TEI Guidelines: anchor \(ankare\)](#)
- [TEI Guidelines: Default Text Structure](#)
- [TEI Guidelines: Grouped Texts](#)

front

I `front` kodas text som föregår själva speltextern, t.ex. titel-, tryck- och innehållssidor, samt rollförteckning, uppsättning, generell scenbeskrivning och eventuell prolog.

Se även:

- [TEI Guidelines: front](#)
- [TEI Guidelines: Front and Back Matter \(specifikt för drama\)](#)

Titel, författare, förlag, tryck

Information som föregår rollförteckning som hör till boken eller tidskriften men som inte hör till pjästexten kodas i `front` som utesluten text (se [Utesluten text](#)). Titel, författare, förlag, tryck anges i `teiHeader`, men behöver där inte följa faksimilens utseende (jämför [teiHeader](#)). Vid publicering hämtar vi informationen från `teiHeader`.

Uppsättning

Information om när och var pjäsen iscensattes anges med elementet `performance`.

Exempel:

```
<performance>
  <p>Uppförd tjugosju gånger å Kgl. Dramatiska teatern,
    första gången den 7 mars 1887, med fru Ellen Hartman
    i hufvudrollen.</p>
</performance>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: performance](#)

Rollförteckning

Rollförteckningen (`castList`) ska motsvara den rollförteckning som finns i faksimilen (med originalets stavning, radbrytningar, gemener, versaler, punkter och komman). Utöver det klassificerar vi innehållet i förteckningen i rubrik, rollposter, rollnamn, rollbeskrivningar, rollgrupper m.m. Rollförteckningen kommer direkt i `front`; det behövs ingen omgivande `div` eller liknande. Se exempel sist i avsnittet.

Personerna i rollförteckningen är länkade till en personförteckning (se [Personförteckning](#)) med metadata om personerna bakom rollerna. Personförteckningen ska användas för att kunna söka ut pjäser som har roller i en visst ålder, ett visst yrke eller liknande.

Rubrik

En eventuell rubrik på rollförteckningen kodas som `head`: t.ex. `<head>Personerna:</head>`

Rollpost

Varje roll i förteckningen beskrivs med en rollpost (`castItem`). Alla roller som står med i faksimilens rollförteckning eller som har replik ska föras in i `castList`.

Rollnamn

Varje roll har ett rollnamn (`role`). Rollnamnet motsvarar det namn som står i faksimilen, t.ex. `<role>Siri</role>`.

Personnamn

Rollnamn länkas via ett personnamn (`persName`) till en person i personförteckningen som också har ett unikt ID. För att ange vilken person talrollen refererar till i personförteckningen används attributet `ref`, t.ex.

`<persName ref="#Siri">Siri</persName>`. Skillnaden mellan talar-ID och person-ID är att alla personer som nämns har ett ID, medan endast de som har talroller i pjäsen får ett talar-ID. Ibland förekommer roller i pluralis, vilket indikerar att det är flera personer, t.ex. Flickorna. I personförteckningen anges då att det är fråga om en grupp av personer

Talar-ID

Varje roll har också ett *unikt* ID. ID:t består av prefixet `sp` och rollnamnet, t.ex. `spSiri`. Prefixet har vi valt för att visa att det är en talroll. Exempel:

`<role xml:id="spSiri">Siri</role>`. Prefixet används också för att skilja talar-ID från det person-ID som används i personförteckningen. Roller utan repliker behöver inget talar-ID.

Rollbeskrivning

En del roller har förutom namnet även en beskrivning (`roleDesc`), t.ex. "hans brorsdotter". Alla punkter och kommatecken placeras utanför `role` och `roleDesc`, det är bara själva namnet och beskrivningen som märks upp.

Grupperade rollposter

Om flera rollposter är grupperade i listan använder vi elementet `castGroup` för att gruppera dem. När rollposterna visas med en klammer i faksimilen anges det med attributet `rend="braced"`. Flera rollposter kan dela på en rollbeskrivning.

Rollgrupp

Om "rollen" är en grupp personer använder vi elementet för rollgrupp (`roleGroup`). Elementet har vi definierat själva, så det finns inte med i TEI Guidelines.

Talande medlemmar i en grupp

Om en grupp enbart är upptagen som en grupp, utan enskilda medlemmar, men enskilda medlemmar sedan visar sig ha repliker, som i exemplet nedan (från I telefon), så lägger vi till dem som tomma roller med egna `talarID` i rollgruppen.

Ytterligare roller

Om vi upptäcker talande roller som inte står med i listan från början, ska dessa föras in i `castList` mellan `addSpan` och `anchor` (se exemplet nedan, från Den starkare). Det räcker med en `addSpan` och ett `anchor` även om det gäller flera roller.

Exempel:

```
<castList>
  <head>Personerna:</head>
  <castItem>
    <role xml:id="spSiri"><persName ref="#Siri">Siri</persName></role>, <roleDesc>hans dotter</roleDesc>.
  </castItem>
  <castItem>
    <role xml:id="spGustavVasa"><persName ref="#GustavVasa">GUSTAF ERIKSSON VASA</persName></role>,
    <roleDesc>KUNG</roleDesc>.
  </castItem>
  <castItem>
    <roleGroup xml:id="spFlickorna">
      <roleDesc><persName ref="#Flickorna">Flickorna</persName></roleDesc>.
      <role xml:id="spDenyngre" corresp="#Denyngre"/>
      <role xml:id="spDenäldre" corresp="#Denäldre"/>
    </roleGroup>
  </castItem>
  <castGroup rend="braced">
    <castItem>
      <role xml:id="spMia"><persName ref="#Mia">Mia</persName></role>
    </castItem>
    <castItem>
      <role xml:id="spMoje"><persName ref="#Moje">Moje</persName></role>
    </castItem>
    <roleDesc>deras yngre, halfvuxna barn.</roleDesc>
  </castGroup>
  <addSpan spanTo="#slutTillagt"/>
  <castItem>
    <role xml:id="spUppasserskan"><persName ref="#Uppasserskan">UPPASSERSKAN</persName></role>,
    <roleDesc>uppasserska</roleDesc>.
  </castItem>
  <anchor xml:id="slutTillagt"/>
</castList>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: head](#)
- [TEI Guidelines: castList](#)
- [TEI Guidelines: cast lists](#)
- [TEI Guidelines: castItem](#)
- [TEI Guidelines: castGroup](#)
- [TEI Guidelines: persName](#)

- [TEI Guidelines: addSpan](#)
- [TEI Guidelines: anchor](#)
- [TEI Guidelines: Additions and Deletions](#)

Generell scenbeskrivning

I det fall det förekommer en scenbeskrivning som gäller för hela pjäsen ska denna kodas med `set`.

Exempel:

```
<set>"Handlingen försigår på häradshövdingens kontor"</set>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: set](#)

Prolog

Om det förekommer en prolog ska denna kodas med `prologue`. (Jfr dock prologer som kodas som [egna avdelningar](#) i body.)

Exempel: (ur Farmors födelsedag, OBS! av tekniska skäl visas versrader 1 som 11 här)

```
<front>
  <prologue>
    <stage>
      <p>Föreställningen tog sin början. Scenen
      framställde en snöig granskog. Både länge
      och väl hade stalldrängen Larsson arbetat i
      sitt anletes svett för att släpa in granar i
      salen, sätta dem på fötter och strö bomullstappar
      på grenarna; han blef också med hustru
      och barn inbjuden såsom åskådare. Lilla
      sexåriga Anna kom först framhoppande mellan
      granarna, klädd till snöflinga i vit klädning
      och bomull i lockarna, neg djupt och
      läste upp sin lilla strof:</p>
    </stage>
    <sp who="#spSnöflinga">
      <lg>
        <11>»Välkomna hit,</11>
        <11>mitt goda herrskap allesamman!</11>
        <11>Jag är en liten flinga vit</11>
        <11>och smälter snart för spiselflamman;</11>
        <11>men först ändå</11>
        <11>jag ville dock så hjärtligt önska,</11>
        <11>att midt i vintern kall och grå</11>
        <11>må glädjens friska blomster grönska.»</11>
      </lg>
    </sp>
    <stage>
      <p>Efter ännu en nigning flyger den lilla
      snöflingan bort genom skogen.</p>
      <p>Stycket, som nu skulle gå af stapeln
      hette:</p>
    </stage>
  </prologue>
  /.../
</front>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: prologue \(prolog\)](#)

body

I `body` kodar vi själva pjäsinnhållet (se exempel nedan). Till viss del kodar vi också utseendet (se [Faksimilrelaterad kodning](#)).

Se även:

- [TEI Guidelines: body](#)
- [TEI Guidelines: The Body of a Performance Text \(specifikt för drama\)](#)

Avdelningar

Vi kodar grafiskt signalerade avdelningar i pjäsen med elementet `div`. Med *grafiskt signalerade* menar vi t.ex. avdelningar som har en egen rubrik eller som är avgränsade från övrig text genom tomrum, avgränsare, annan stil eller liknande.

Rubrik

Om avdelningen har en rubrik kodas den med elementet `head`, och eventuell underrubrik med typen `sub`.

Akt

Vi kodar varje akt med typen `act`, även i de fall pjäsen är en enaktare och inte har någon akt utskrivnen. Varje akt numreras löpande från `n="1"`.

Tablå

Vi kodar varje eventuell tablå (underavdelning med egen scenbild) med typen `tableau`. Varje tablå numreras löpande per akt från `n="1"`.

Scen

Vi kodar varje eventuell scen med typen `scene`. Varje scen numreras löpande per akt från `n="1"`.

Prolog

Vi kodar en prolog som har ytterligare underavdelningar med typen `prologue` i `body`, eftersom sådana prologer skiljer sig från de prologer som kodas med elementet `prologue` i `front`.

Epilog

Vi kodar en epilog som har ytterligare underavdelningar med typen `epilogue` i `body`, eftersom sådana epiloger skiljer sig från de epiloger som kodas med elementet `epilogue` i `back`.

Övriga avdelningar

Om det finns grafiska signaler om andra avdelningar kan vi koda dem som en otypad `div`.

Exempel: (ur Lycko-Pers resa)

```
<div type="act" n="1">
  <head>Första akten.</head>
  <div type="scene" n="1">
    <head>Scen 1.</head>
    /.../
  </div>
  /.../
</div>
<div type="act" n="2">
  <div type="tableau" n="1">
    /.../
    <div type="scene" n="1">
      <head>Scen 1.</head>
      /.../
    </div>
    /.../
  </div>
  <div type="tableau" n="2">
    /.../
    <div type="scene" n="4">
      <head>Scen 4.</head>
      /.../
    </div>
    /.../
  </div>
```

```

/.../
</div>
<div type="act" n="2">
<head>Andra akten.</head>
<div type="scene" n="1">
<head>Scen 1.</head>
/.../
</div>
/.../
</div>
<div type="act" n="4">
<div type="tableau" n="1">
/.../
<div type="scene" n="1">
<head>Scen 1.</head>
/.../
</div>
/.../
</div>
<div type="tableau" n="2">
<head>Tablå.</head>
/.../
<div type="scene" n="9">
<head>Scen 9.</head>
/.../
</div>
/.../
</div>
/.../
</div>
<div type="act" n="5">
<head>Femte akten.</head>
<div type="scene" n="1">
<head>Scen 1.</head>
/.../
</div>
/.../
</div>

```

Exempel: Prolog med underavdelningar (ur Så vann han Stolts jungfrun)

```

<body>
<div type="prologue">
<head>PROLOG.</head>
<stage type="setting">
<p>Trollqvinnans håla. Natt. Åska och ljungeld, deremellan hagelbyar.
byar. Månen blickar stundom fram mellan sönderslitna moln.</p>
<p>Blåaktig belysning.</p>
<p>Scenen är ett vildt fjellandskap. Några snötäckta toppar skimra i
fjerran. En del af scenen till venster om åskådarne upptages af en
rymlig, hvälfd grotta, i hvars midt en stor eld flammar. Öfver elden
hänger en stor, kokande gryta.</p>
</stage>
<div type="scene" n="1">
<head>Scen 1.</head>
<stage type="presence" who="#Trollqvinnan #Svartalfar #Dvergar #Troll">TROLLQVINNAN och hennes tjänande
SVARTALFER, DVERGAR och TROLL.</stage>
/.../
</div>
/.../
</div>
/.../
</body>

```

Exempel: Epilog med underavdelningar (ur Sanningens vägar)

```

<body>
/.../
<div type="epilogue">
<head>Epilog.</head>
<stage type="location">En försal i himmelen.</stage>
<stage type="setting" who="#Saliga #StPeter #Änglar #Madonnan #HögstaVäsendet">
<p>I bakgrunden synas, som på Fra Angelicos taflor,
basunblåsande och sjungande änglar, som stiga i trappstegsform
mot madonnan i midten; lätta, rosiga skyar omgifva
dem. De äro alla i skinande, hvita dräkter med rosiga
ansikten och guldvingar. Ofvanför madonnan, längre bort,
synes en starkt lysande punkt, där det Högsta Väsendet
har sitt säte. Omkring denna punkt vänder sig oupphörligt
i sakta kretsans de nio änglaringarna, som Dante beskriver
och hvilka se ut som lysande eldringar från hvilka gnistor
då och då lösgöra sig och falla ned öfver de änglar, som
omge madonnan. Förgrunden af scenen är en fantastisk
lustgård med kristalliserade plantor i brokiga färger, en

```

```

gyllene flod, som kastar små glittrande stjärnor omkring
på plantorna; en hvälfd kristallbro för öfver floden, som
flyter till vänster om scenen; i midten af scenen äro en
mängd saliga samlade, alla i långa, hvita kläder och med
gloria kring pannan. Till höger är en ingångsdörr af
guld, inlagd med ädla stenar i flera färger, där S:t Peter
står på vakt.</p>
</stage>
<div type="scene" n="1">
/.../
</div>
/.../
</div>
</body>

```

Exempel: Otypad avdelning (ur Fröken Julie)

```

<div type="act" n="1">
/.../
<div>
<head>PANTOMIM.</head>
<stage type="setting" who="#Kristin">Spelas så som om skådespelerskan verkligen vore ensam
i lokalen; vänder vid behof ryggen åt publiken; ser icke ut
i salongen; brådskar icke som om hon vore rädd publiken
skulle bli otålig.</stage>
<sp who="#spKristin">
<speaker>KRISTIN</speaker> <stage>ensam. Svag fiolmusik på afstånd i scottishtakt.</stage>
</sp>
<sp who="#spKristin">
<speaker>KRISTIN</speaker> <stage>gnolande efter musiken; dukar af efter Jean,
diskar tallriken vid slaskbordet, torkar och ställer in i ett
skåp.</stage>
</sp>
<stage>Derpå lägger hon af sig köksförklädet, tar fram en liten
spegel ur en bordslåda, ställer den mot syrenkrukan på bor-det;
tänder ett talgljus och värmer en hårnål, hvarmed hon
krusar håret i pannan.</stage>
<stage>Derpå ut i dörren och lyssnar. Återvänder till bordet.
Hittar frökens qvarglömnda näsduk, som hon tar och luktar
på; sedan breder hon ut den, liksom i tankarne, sträcker den,
slåtar den och viker den i fyra delar o. s. v.</stage>
</div>
/.../
</div>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: head \(rubrik\)](#)
- [TEI Guidelines: div \(avdelning\)](#)
- [TEI Guidelines: Divisions of the Body](#)

Scenanvisningar

Scenanvisningar kodas med `stage`, med eller utan attributet `type`. Det går att ange ett flertal typer, varav vi har valt att koda vissa. Vi har t.ex. valt att koda närvaro på scen.

I flera pjäser befinner sig rollkaraktärer i angränsande rum där de eventuellt hörs, men inte syns. Då räknar vi dem inte som närvarande, utan enbart när de syns, eftersom den definitionen stämmer bäst med våra syften med kodningen: att få fram möjliga interaktioner på scenen mellan rollkaraktärer, att få fram rollkaraktärers utrymme på scenen och att få fram möjligheter till dubblering av roller. Vid svårare gränsfall går det att ange en förklaring till kodningen under [den redaktionella förklaringen](#) i `teiHeader`.

Ibland är det osäkert exakt när i pjäsen en rollkaraktär gör entré eller sorti, men det är uppenbart att de måste göra entré eller sorti. För sådana anvisningar anger vi osäkerhet med attributet `cert` och något av värdena `medium` eller `low`. Attributet `cert` från modulen `att.responsibility` är inte tillgängligt för scenanvisningar enligt TEI:s riktlinjer, men vi har lagt till det.

Platsangivelse

Platsangivelse som inleder en akt eller scen (ofta i annan stil än andra scenanvisningar) kodas vi med `type="location"`.

Scenbeskrivning

Scenbeskrivningar som inleder en akt eller scen kodas vi med `type="setting"`. Om beskrivningen innehåller flera stycken kodas varje stycke som `p` (paragraph). Om den refererar till personer som befinner sig på scenen anger vi person-ID för de personerna med attributet `who` precis som för typen `presence`.

Närvarande på scenen

Anvisningar som inleder en scen och anger vilka som är närvarande på scenen (ofta i annan stil än andra scenanvisningar) kodas vi med `type="presence"`. Det är en typ som vi definierat själva. Med hjälp av attributet `who` refererar vi till de personer just då är närvarande på scenen, oavsett om de anges i anvisningen eller ej, t.ex. `who="#FruDahl #Cecilia"`. Ofta nämns *DE FÖRRA* i anvisningen, och då kodas vi dem som fanns på scenen när den föregående scenen slutade. Om det saknas en anvisning för närvaro, men det finns personer på scenen, lägger vi till en tom anvisning (`<stage type="presence" who="#Pigan" />`) för att notera närvaron utan att lägga till något i pjästexten.

Entré

När en rollkaraktär gör entré (eller blir synlig, enligt vår definition av närvaro) anger vi det med typen `entrance`, samt en referens till personen via attributet `who`. Om entrén är explicit angiven i en anvisning, men anvisningen innehåller även andra typer av anvisningar så kan vi ange entrén som en egen scenanvisning inom den omgivande anvisningen. Om det saknas en explicit anvisning för entrén, men det är uppenbart att personen gör entré, lägger vi till en tom anvisning (`<stage type="entrance" who="#Pigan" />`) för att notera entrén utan att lägga till något i pjästexten.

Sorti

När en rollkaraktär gör sorti (eller försvinner ur vår åsyn, enligt vår definition av närvaro) anger vi det med typen `exit`, samt en referens till personen via attributet `who`. Om sortin är explicit angiven i en anvisning, men anvisningen innehåller även andra typer av anvisningar så kan vi ange entrén som en egen scenanvisning inom den omgivande anvisningen. Om det saknas en explicit anvisning för sortin, men det är uppenbart att personen gör sorti, lägger vi till en tom anvisning (`<stage type="exit" who="#Pigan" />`) för att notera sortin utan att lägga till något i pjästexten.

Scenförändring inför öppen ridå

Anvisningar om scenförändringar inför öppen ridå kodas vi med en kombination av typen `avista` (som är själva rubriken, eller en implicit rubrik) och typen `setting` (som är själva scenförändringen). Typen `avista` har vi lagt till själva.

Vi har kodat detta som en punktvis scenanvisning och inte som någon typ av avdelning med utsträckning i tiden, eftersom en sådan avdelning i flera fall går emot den övriga indelningen i scener och liknande avdelningar (jfr [Avdelningar](#)).

Fondbyte

Anvisningar om scenförändringar i form av fondbyte (helt eller delvis) kodas vi med typen `tableau`. Typen `tableau` har vi lagt till själva.

Det finns även hela avdelningar av typen `tableau` (jfr [Avdelningar](#)), där fondbytet är underförstått om det inte anges explicit.

Övrig scenanvisning

Övriga scenanvisningar kodas utan attributet `type`. (Det går att ange ett flertal typer, men i det här stadiet gör vi det inte, eftersom det visade sig vara svårt att dra gränser mellan de olika typerna.)

Exempel: (ur Mödrar)

```

<div type="act" n="1">
  <head>FÖRSTA AKTEN.</head>
  <stage type="setting">Till venster en byggnad, omgifven af veranda, gafveln
  är vänd åt scenen, på densamma finnes en dörr, men intet
  fönster. På verandan bord och trädgårdsstolar. Bakom
  byggnaden en grind, som leder till en trädgård, hvaraf
  blott några buskar synes. En flaggstånd med unionsflagga.
  Till höger en berså med soffa och stolar. I bakgrunden
  en väg ned till stranden, en brygga, och der bakom hafvet.</stage>
  <div type="scene" n="1">
    <head>FÖRSTA SCENEN.</head>
    <stage type="location">I bersån.</stage>
    <stage type="presence" who="#FruDahl #Cecilia">Fru Dahl. Cecilia.</stage>
    /.../
  </div>
  <div type="scene" n="2">
    <head>ANDRA SCENEN.</head>
    <stage type="presence" who="#FruDahl #Cecilia">Fanny Borg. De Förra.</stage>
    <stage type="entrance" who="#Fanny">Fanny Borg synes på verandan i elegant sommardräkt
    med kikare för ögonen, ropande inåt byggningen:</stage>
    <sp who="#spFanny">
      <speaker>Fanny.</speaker> <p>Nej det var ett misstag den synes inte
      ännu! <stage>(Står kvar en stund under det Fru Dahl och Cecilia
      betrakta henne ? <stage type="exit" who="#Fanny">går sedan</stage>).</stage></p>
    </sp>
    <sp who="#spCecilia">
      <speaker>Cecilia</speaker> <stage>(efter en stunds tystnad).</stage> <p>Hvad tycker du
      om <emph>henne</emph> Tante? Är hon inte bra vacker ? och glad
      sedan!</p>
    </sp>
    /.../
  </div>
  /.../
  <stage>Ånghvisslan höres. <stage type="entrance" who="#FruBorg">Fru Borg kommer i en ytterst
  elegant toalett ut på verandan</stage>, och blickar ut åt sjön. <stage type="exit" who="#FruBorg">Går
  derefter in.</stage></stage>
  /.../
  <stage type="exit" who="#Folk #Musikanter #Passagerare" cert="medium"/>
  /.../
</div>

```

Exempel: Scenförändring inför öppen ridå (ur Till Damaskus)

```

/.../
<stage type="avista"/>
<stage type="setting" who="#Krögerskan #Nattmän #RuskigaQvinnor">(Under denna scen har en vackert dekorerad
afdelningsskärm, med
palmer och paradisfoglarna blifvit borttagen, så att nu synes en usel kroghylla
och Disk, bakom hvilken Krögerskan står och slår i supar. Nattmän, ruskiga
qvinnor gå till disken och supar.)</stage>
/.../
<stage type="avista">CHANGEMANG à VUE.</stage>
<stage type="setting">
  <p>Mörkt på scenen:</p>
  <p>(Ett virrvarr af dekorationer: landskap, palats, rum, hissas ner och skjutas fram,
  <stage type="exit" who="#Dåren #Krögerskan #Nattmän #Professorn #RuskigaQvinnor #Sluskarne #Tiggaren
  #Tjenare #TvåPoliser">hvarunder
  personer och möbler försvinna</stage>, sist <persName ref="#DenOkände">Den Okände</persName> som
  synes stå i stelkramp, sofvande; <stage type="exit" who="#DenOkände">slutligen döljes äfven han</stage>; och
  ur virrvarret
  framträder ett fångelserum.)</p>
</stage>
/.../

```

Exempel: Fondbyte (ur Lycko-Pers resa)

```

/.../
<sp who="#spPER">
  <speaker>PER.</speaker>
  <p>Kärleken! Det måtte dock vara härligt att få
  se allt detta?</p>
</sp>
<sp who="#spFÉEN">
  <speaker>FÉEN.</speaker>
  <p>Vänta! ? Se nu uppe der i gafvelfönstret! ?
  Det brinner ett enda ljus; ett fattigt eländigt ljus;
  <stage type="tableau">(Tablå.)</stage></p>
</sp>
<sp who="#spPER">
  <speaker>PER.</speaker>
  <p>Fattigdomen! Den känner jag! Nej, visa mig
  något skönt!</p>
</sp>
<sp who="#spFÉEN">

```

```

<speaker>FÉEN</speaker> <stage>(betraktar honom).</stage>
<p>Du är njutningslysten! ? Nåväl! Se fortfarande
der uppe om kring det ensamma julljuset! Det lyser
blekt, men det lyser varmt på den förnöjsamma
fattigdomens bord.</p>
</sp>
<sp who="#spPER">
<speaker>PER.</speaker>
<p>Nej, något vackert vill jag ha!</p>
</sp>
<sp who="#spFÉEN">
<speaker>FÉEN.</speaker>
<p>Såå! Fins något vackrare än ? men du skall
få se! ? Se dit upp ? till slottet, der kungen bor!
<stage type="tableau">(Tablå.)</stage></p>
</sp>
<sp who="#spPER">
<speaker>PER.</speaker>
<p>O!</p>
</sp>
<sp who="#spFÉEN">
<speaker>FÉEN.</speaker>
<p>Ser du hvilka präktiga kläder, hvilka gnistrande
kristaller; ser du huru väggarne återkasta ljusens
mångdubblande sken, och huru midt i vintern röda
rosor och blåa liljor slagit ut sina blommor!</p>
</sp>
<sp who="#spPER">
<speaker>PER.</speaker>
<p>O!</p>
</sp>
/.../

```

Se även:

- [TEI Guidelines: stage \(scenbeskrivning/scenanvisning\)](#)
- [TEI Guidelines: p \(stycke\)](#)
- [TEI Guidelines: Stage Directions](#)
- [TEI Guidelines: att.responsibility \(modulen där cert=säkerhet ingår\)](#)

Replik

Repliker kodar vi med `sp who="#spSiri"` (speech), där `who` anger en referens till rollkaraktärens roll-ID i rollförteckningen (se [Rollförteckning](#)). Om flera talar samtidigt listar vi dem (med 1 mellanslag emellan).

Även stumma repliker, dvs. talarrubrik och scenanvisning utan någon repliktext, kodas som repliker om de är formaterade som repliker i faksimilen. (Det spelar ingen roll om det står en annan böjningsform eller liknande för rollkaraktären i talarrubriken än i rollförteckningen; repliken ska ändå referera till samma roll-ID.)

Talarrubrik

I repliken ingår namnet på rollkaraktären som enligt pjästexten talar eller har repliken, dvs. talarrubriken (`speaker`). Interpunktion som följer namnet ingår i rubriken.

Repliktext

I repliken ingår också själva repliktexten, samt eventuella insprängda scenanvisningar. Repliktexten kodas som ett eller flera stycken (`p`).

Exempel:

```

<!-- en talare: ur I telefon -->
<sp who="#spIda">
<speaker>Ida.</speaker>
<p>Kära Siri, vill du ta nål och tråd och sy i
den här handsknappen åt mig? Ingen af de andra
har tid. ? ? ? Hu, det var förskräckligt hvad
jag är varm!</p>
</sp>

```

```

<sp who="#spSiri">
  <speaker>Siri</speaker> <stage>(syrr fast knappen).</stage>
</sp>
<sp who="#spIda">
  <speaker>Ida</speaker> <stage>(ropar utåt fonden).</stage>
  <p>Snälla notarien, jag glömde min solfjäder der
  uppe på bordet!</p>
</sp>
<!-- flera talare: ur I det gröna -->
<sp who="#spKandidaten #spAgda #spLöjtnanten">
  <speaker>Kandidaten, Agda, Löjtnanten</speaker> <stage>(på en gång):</stage>
  <p>Ah ? se farbror Fritz! Välkommen!</p>
</sp>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: sp \(replik\)](#)
- [TEI Guidelines: speaker \(talare\)](#)
- [TEI Guidelines: p \(stycke\)](#)
- [TEI Guidelines: Speeches and Speakers](#)

Vers

Delar av pjäsen som är skrivna på vers kodar vi med särskilda verskoder.

En versrad märker vi med elementet `l` (line). Med versrad menar vi den metriska raden (som innehåller en full meter enligt versens metrik). Om den raden bryts använder vi som vanligt `lb` för att markera radbrytningen enligt faksimilen. Om versraden är fragmenterad, t.ex. fortsätter från en replik till en annan, kan vi använda attributet `part` med något av värdena `I` (initial) `M` (medial), `F` (final) eller `Y` (yes, ospecificerad fragmentering)

Om flera versrader är grupperade som en formell enhet (strof, refräng o.l.) använder vi elementet `lg` (line group) för att markera enheten.

Exempel: (OBS! av tekniska skäl visas `l` som `ll` i exemplet nedan)

```

<!-- från AureliusH_FarmorsFodelsedag -->
<sp who="#spLasse">
  <speaker>Lasse:</speaker>
  <ll>»Knutte, innan kvällen ha vi buren full».</ll>
</sp>
<sp who="#spKnutte">
  <speaker>Knutte:</speaker>
  <ll>»Det blir mycket pengar, koppar, silfver,
  <lb/> gull».</ll>
</sp>
/.../
<stage>
  <p>/.../ Hon sjunger: (mel. »när månen vandrar» etc.)</p>
</stage>
<sp who="#spPrinsessan">
  <lg>
    <ll>»Min gamle guffar är snäll och rar;</ll>
    <ll>han kallas gubben i månen,</ll>
    <ll>och lika rasht som i forna dar</ll>
    <ll>han dansar rundt omkring jorden.</ll>
    <ll>Han jämt är vaken; tro ej han drömmer,</ll>
    <ll>och för hans blickar sig ingen gömmer.</ll>
    <ll>Glöm aldrig det!</ll>
  </lg>
  <lg>
    <ll>Han sett två elaka pojkar här,</ll>
    <ll>som plågar fåglar i skogen.</ll>
    <ll>Och nu från guffar jag hälsning bär,</ll>
    <ll>att de ska föras till Ruffen.</ll>
    <ll>Kom fram nu, pojkar, och ge mig buren,</ll>
    <ll>att jag må rädda de stackars djuren,</ll>
    <ll>men I mån dö».</ll>
  </lg>
</sp>
<!-- från TopeliusZ_Askungen -->
<sp who="#spThora">

```



```

<speaker>Thora.</speaker>
<ll part="I">Jag är kronprinsessa.</ll>
</sp>
<sp who="#spSuperba">
<speaker>Superba.</speaker>
<ll part="F">Åh,</ll>
<ll>Dina titlar! Mig förskona,</ll>
<ll>Kronprinsessa utan krona!</ll>
</sp>
<sp who="#spThora">
<speaker>Thora.</speaker>
<ll>Hvad nu felar kan man få.</ll>
</sp>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: Core Tags for Verse](#)
- [TEI Guidelines: lg \(formell versenhet\)](#)
- [TEI Guidelines: l \(metrisk rad\)](#)
- [TEI Guidelines: att.fragmentable \(attributmodulen för fragment\)](#)

Bilder/Illustrationer

Bilder eller illustrationer som hör till pjäsen kodar vi med elementet `figure` enligt exemplet nedan. Vi klipper ut bilden från en högupplöst förlaga och sparar som en jpeg-fil i pjäsmappen med namn enligt exemplet nedan. Bilden använder vi vid återgivning utan övriga faksimilbilder. De som kodar egna texter enligt Dramawebbens modell avgör själva om de behöver en separat bildfil.

Elementet `figure` är en behållare för flytande figurer, dvs. figurer som kan placeras på lämplig plats i textflödet. Inom `figure` anger vi en länk till bildfilen med elementet `graphic`, anger en eventuell rubrik med elementet `head` och ger en beskrivning av bildinnehållet i elementet `figDesc` till hjälp om bilden inte skulle visas eller som en hjälp för synskadade. Se även [Titelangivelse](#) för angivande av bildens upphovsperson.

Exempel:

```

<figure>
<graphic url="MeyersonG_EttPojkstreck-1.jpeg"/>
<figDesc>En svartvit bild. Till höger är Stina i halvprofil. Hon plockar
undan frukosten från bordet och tittar åt vänster där Oscar ligger på mage
i en soffan och läser. I fonden står Henrik och tittar ut genom fönstret.</figDesc>
</figure>
/.../
<figure>
<graphic url="MeyersonG_EttPojkstreck-2.jpeg"/>
<figDesc>En svartvit bild av när Kalle flyr ut genom fönstret.</figDesc>
<head>Kalle hoppar ut genom fönstret.</head>
</figure>
/.../
<figure>
<graphic url="MeyersonG_EttPojkstreck-3.jpeg"/>
<figDesc>Svartvit bild av Stina som bär en bricka med assietter, äppelkaka och vaniljsås.
Bredvid står de besvikna pojkar, en av dem gråter.</figDesc>
<head>Kragen fick ni, pojkar.</head>
</figure>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: Specific Elements for Graphic Images](#)
- [TEI Guidelines: figure \(flytande figur\)](#)
- [TEI Guidelines: graphic \(bild\)](#)
- [TEI Guidelines: figDesc \(bildbeskrivning\)](#)
- [TEI Guidelines: head \(rubrik\)](#)

back

I back kodas all eventuell text som följer på själva pjäsinnehållet, t.ex. eventuell epilög, indexsida och baksidestext. Vi har även ett redaktionellt avsnitt där av historiska skäl (se förteckningarna under [Semantisk kodning](#)).

Se även:

- [TEI Guidelines: back](#)
- [TEI Guidelines: Front and Back Matter](#) (specifikt för drama)

Epilog

Om det förekommer en epilog ska denna kodas med `epilogue`. (Jfr dock epilögar som kodas som [egna avdelningar](#) i body.)

Exempel: (ur Askungen, OBS! av tekniska skäl visas versrader 1 som 11 här)

```
<back>
<epilogue>
<head>Slutsången <emph>(Minä seisoön)</emph>.</head>
<sp who="#spEntrubadur">
<lg>
<11>Nu så glimmar det som soleguld i askeglöd,</11>
<11>När en morgon på rutan ser,</11>
<11>Och nu blommar den blekaste kind så röd,</11>
<11>Och nu fryser här ingen mer.</11>
</lg>
<lg>
<11>Och nu dansar fattigt ullegarn i sidensko,</11>
<11>Och nu är blott den goda rik,</11>
<11>Och nu slocknar en saga i lycklig ro,</11>
<11>Som en qvällsol i spegelvik.</11>
</lg>
</sp>
<stage>Grupp. Cheristane i fédrägt håller en
myrtenkrona öfver prinsen och Dina.</stage>
</epilogue>
/.../
</back>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: epilogue](#) (epilog)

Faksimilrelaterad kodning

Vår TEI-kodning har två syften: att koda pjäsens innehåll och att koda pjäsens utseende/yta (faksimilen), samt att göra en koppling mellan innehåll och yta. Eftersom vi i första hand är intresserade av innehållet använder vi den enklaste formen av koppling mellan faksimil och textkodning, dvs. länkning av en faksimilsida till kodning av texten på sidan (se sidbrytning). Vi kodar även några andra saker som har med ytan att göra, t.ex. andra slags brytningar, sidhuvuden och uppenbara fel. Den faksimilrelaterade kodningen gäller inte metadata i `teiHeader`.

Material som är tillfört den tryckta förlagan i efterhand kodas inte. Det gäller t.ex. handskrivna anteckningar och inklistrat material i form av recensioner eller liknande. Vi kodar heller inte ornament, t.ex. streck och andra avgränsare, som inte har betydelse för dramat.

Se även:

- [TEI Guidelines: Representation of Primary Sources](#)
- [TEI Guidelines: Digital Facsimiles](#)

Tecken/Interpunktions

Vi följer den interpunktions och de tecken som används i texten. Om det är svårt att få fram tecknen går det att ange dem som entiteter i stället. Några exempel:

Tecken	Entitet
«	&#xab;
»	&#xbb;
?	&#x2014;
(mjukt bindestreck)	&#xad;

Brytningar i textflödet

Sidbrytning

För varje sida i faksimilen (även tomma) anger vi en sidbrytning (`<pb>`) före den text som står på sidan och länkar den till sidbilden. Det görs med hjälp av attributet `facs` (faksimil), t.ex.

`<pb facs="29194-0.jpg" />`. Värdet på attributet motsvarar bildens filnamn.

Från pjässidan på [dramawebben.se](#) nås den faksimil av pjäsen som ska användas vid koppling av sidbild till sidtext. Du visar den genom att klicka på Tryckt.

På sidan med faksimilen går det att bläddra bland pjäsens sidor i ett bildspel, och visa varje sidbilds filnamn ("ID"). Du visar filnamnet på något av följande sätt:

För webbläsare som följer standarden, t.ex. Firefox:

- Högerklicka på bilden.
- Välj Visa bildinfo.
  - Då visas ett nytt fönster med URL-adresserna till alla bilder överst i en lista. Om du klickar på en adress visas bilden längst ned i fönstret.
- Kopiera filnamnet i adressen för respektive bild (det som kommer efter sista snedstreck).

För övriga webbläsare, t.ex. Internet Explorer:

- Placera muspekaren över Klicka för originalstorlek.
  - Då visas URL-adressen till bilden längst ned i webbläsaren.
- Kopiera filnamnet i adressen (det som kommer efter sista snedstreck).

eller

- Klicka på Klicka för originalstorlek.
  - Då visas URL-adressen till bilden i adressfältet i webbläsaren.

- Kopiera filnamnet i adressen (det som kommer efter sista snedstrecket).

Paginerings/Sidhuvud/Sidfot/Arksignatur

Om sidan är paginerad (har ett sidnummer utskrivet) anger vi det enligt faksimilen med hjälp av elementet `fw` (forme work) och typen `pageNum`, t.ex. `<fw type="pageNum">271</fw>`.

Vi kodar inte sidhuvud, sidfot eller arksignaturer eftersom de mer hör till det fysiska mediet ("boken") än till pjästexten. Tidskriftsnummer och liknande framgår av `sourceDesc` i `teiHeader`.

Kolumnbrytning

Om pjäsen är publicerad i en tidskrift kan kolumner förekomma. Kolumnbrytningar kodas med elementet `cb` och numreras löpande per sida med attributet `n`, med start från 1. Vi anger dock inte den första kolumnen, eftersom den sammanfaller med sidbrytning, så den första kolumnbrytningen blir `<cb n="2" />`. Även kolumnbrytningar anges före kolumnen börjar.

Radbrytning

Radbrytningar kodas med elementet `lb`. Även radbrytningar anges före raden börjar och följs av ett mellanslag, utom vid avstavade ord. I de fall raden bryts mitt i ett ord ska det inte vara mellanslag, däremot ska elementet ha attributet `break="no"` (`<lb break="no" />`) för att ange att ordet inte ska brytas om man flödar om texten. (Det gäller även sid- och kolumnbrytningar som bryter ett ord.)

Vi behöver bara ange radbrytningar som förekommer inom element som är "styckelika", dvs. inte redan förväntas omges av radbrytningar. Vi behöver alltså inte ange radbrytningar mellan stycken, repliker, listelement och liknande.

Bindestreck och avstavningar

Mjuka bindestreck, som används i avstavade ord, kodas med `&#xad;`, t.ex. `av&#xad;stava`. Det signalerar att man, om man flödar om texten och ordet inte längre bryts av en rad, kan skriva ihop ordet utan bindestreck. Alla hårda bindestreck skrivs däremot ut som vanligt, t.ex. `Leif-Jöran`.

Fotnoter

För fotnoter tolkar vi att noten har placerats där den har placerats i originalet av utrymmeskäl (dvs. den fysiska platsen). I TEI flyttar vi noten till den plats där referensen till noten är (dvs. den logiska platsen). (Den kan sedan återges på det ställe som passar bäst för publiceringssättet.) I exemplet från I telefon finns en fotnot, med en asterisk och slutparentes som referens i texten och motsvarande som etikett före fotnoten. Vi kodar referensen i texten med elementet `ref` och två attribut: ett för typ av referens (`type="noteAnchor"`) och ett för notreferensen (`target="#note1"`). Vi kodar noten med elementet `note` och två attribut: ett för notens placering (`place="bottom"`) och ett för not-ID (`xml:id="note1"`). För etiketten använder vi elementet `label`. Koden för noten placerar vi direkt efter referensen i texten.

```
<p>Uppförd tjugosju gånger å Kgl. Dramatiska teatern, första gången den 7 mars 1887, med fru Ellen Hartman i hufvudrollen<ref type="noteAnchor" target="#note1">*</ref>
<note place="bottom" xml:id="note1"><label>*</label> Vi äro öfvertygade om att vi göra våra läsare ett särskildt nöje genom att bifoga ofvanstående porträtt af den frejdade konstnärinnan i denna hennes så omttyckta roll.</note>.</p>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: pb \(sadbrytning\)](#)
- [TEI Guidelines: cb \(kolumnbrytning\)](#)

- [TEI Guidelines: lb \(radbrytning\)](#)
- [TEI Guidelines: fw \(paginering/sidhuvud/sidfot\)](#)
- [TEI Guidelines: note \(not\)](#)
- [TEI Guidelines: ref \(referens\)](#)
- [TEI Guidelines: label \(etikett\)](#)
- [TEI Guidelines: Informal element classifications \(om "styckelika element"\)](#)
- [TEI Guidelines: Headers, Footers, and Similar Matter](#)
- [TEI Guidelines: Notes and Simple Annotation](#)

Formatering

Formatering av element

Vi skiljer på generell formatering och avvikande formatering. Återgivningen av båda beskrivs under [Återgivning av generell formatering i faksimil](#) i `teiHeader`.

Generell formatering

Generell formatering är t.ex. att alla scenanvisningar anges med kursiv stil. Det anger vi i `teiHeader` med elementet `rendition`.

Exempel:

```
<teiHeader>
  /.../
  <rendition>
    <!--Scenanvisningar anges med kursiv stil-->
    <!--Pjästexten är centrerad-->
    <!--Stycken i repliker är indragna-->
  </rendition>
  /.../
</teiHeader>
<body>
  /.../
  <stage>
    /.../
  </stage>
  /.../
</body>
```

Avvikande formatering

Avvikande formatering är t.ex. att en scenanvisning är indragen när andra inte är det. Det anger vi med attributet `rend` ("rendering", återgivning), t.ex. `rend="ind"` på det element som är avvikande.

Exempel:

```
<teiHeader>
  /.../
  <rendition>
    <!--Scenanvisningar anges med kursiv stil, de med rend="ind" har första raden indragen-->
    <!--Pjästexten är centrerad-->
    <!--Stycken i repliker är indragna-->
  </rendition>
  /.../
</teiHeader>
<body>
  /.../
  <stage rend="ind">
    /.../
  </stage>
  /.../
</body>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: rendition \(återgivning\)](#)

- [TEI Guidelines: att.global \(globala attribut: rend\)](#)

Text i annan stil

Betonad text

En text som är fetstilt, kursiv eller spärrad kan ofta anses ha emfas och kodas med `emph`. Vi behöver inte ange om den är fetstilt, kursiv eller spärrad.

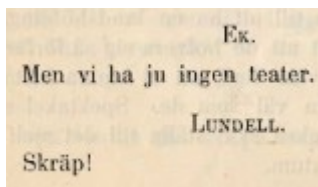
Exempel:

```
<sp who="#spSiri">
<speaker>Siri</speaker>
<p>
/.../
Man blir aldrig <emph>riktigt</emph> ledsen
och aldrig <emph>riktigt</emph> glad!
/.../
</p>
</sp>
```

Versaler/gemener/kapitåler

Vi följer faksimilen vad gäller versaler och gemener. Kapitåler skriver vi som gemener med inledande versal, och anger att det ska återges med kapitåler i `teiHeader` om det är en generell formatering eller med attributet `rend="smallcaps"` om det är avvikande formatering.

Exempel:


```
<sp who="#spEk">
<speaker>Ek.</speaker>
<p>Men vi ha ju ingen teater.</p>
</sp>
<sp who="#spLundell">
<speaker>Lundell.</speaker>
<p>Skräp!</p>
</sp>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: rendition \(återgivning\)](#)
- [TEI Guidelines: emph \(emfas\)](#)

Korrigeringar och otydligheter

Uppenbara fel/Korrigeringar

Vid uppenbara felstavningar eller -skrivningar i faksimilen rättar vi till det, men kodar samtidigt att vi gjort det. Genom att korrigeringen är kodad går det sedan att välja att följa den rättade versionen eller den ursprungliga versionen när pjäsen ska presenteras.

Korrigering

Felet kodas med elementet `sic` ("så stod det faktiskt") och rättningen med elementet `corr` (korrigering). Båda omges sedan av elementet `choice` (val).

Tillägg

Tillagd text kodas med elementet `supplied` ("tillagt").

Borttagning

Borttagen text kodas med elementet surplus ("överflödigt").

Hela repliker

Om hela repliker är fel använder vi addSpan respektive delSpan och ankare istället för corr, sic, supplied, surplus som inte får användas i den kontexten.

```
<!-- korrigerig: ur I det gröna -->
<head><choice><sic>Tredja</sic><corr>Tredje</corr></choice> scenen.</head>
<!-- tillägg: ur I telefon -->
<sp who="#spBirger">
  <speaker>Birger.</speaker>
  <p>Han ville gerna kommit hit<supplied>.</supplied></p>
</sp>
<!-- borttagning: ur Elfvan -->
<sp who="#spElfvan">
  <speaker>Elfvan</speaker> <stage>(gungar af och an.
  Stormen höres hvina skarpare än
  förut, man slår i dörrar och
  <surplus>och</surplus> går i korridoren. För
  hvarje ljud häjdar hon sig i
  sin gungning och lyssnar med
  återhållen andedrägt).</stage>
</sp>
<!-- hela repliker: ur Mödrar -->
<sp who="#spFruDahl">
  <speaker>FRU DAHL</speaker> <stage>(till Olof).</stage>
  <p>Jag råar inte för det Olof. jag försökte ...
  <delSpan spanTo="#removedSp"/>Olof. Det vet jag mor.<anchor xml:id="removedSp"/></p>
</sp>
<addSpan spanTo="#addedSp"/>
<sp who="#spOlof">
  <speaker>OLOF.</speaker> <p>Det vet jag mor.</p>
</sp>
<anchor xml:id="addedSp"/>
```

Otydlighet

Om faksimilen är skadad eller har otydligt tryck någonstans, försöker vi göra en tolkning av vad det skulle stå, och omger tolkningen med unclear. Om vi inte är mycket säkra på vad det skulle stå anger vi det med attributet cert ("certainty") och något av värdena medium, low. Om vi är mycket säkra behöver vi inte ange attributet manuellt (cert="high"). Det går också att ange vad som är osäkert med attributet reason.

Exempel: *Höstslask* har t.ex. ett veck på en sida i faksimilen, där bokstäver försvunnit i vecket, men det går att lista ut sånt som att *fö* ska vara *för* med stor säkerhet.

Exempel: *I telefon* har t.ex. ett tecken i slutet av en mening, och det är lite mer troligt att det är en punkt än ett kommatecken.

Exempel: *Till Damaskus* har t.ex. trycksvårta fallit bort från vissa bokstäver i faksimilen, men det går att lista ut vad det har stått med stor säkerhet.

```
<!--från Höstslask-->
<sp who="#spMogol">
  <speaker>Mogol:</speaker>
  <p>Hvad kommer du nu med <unclear>för</unclear> olycka?</p>
</sp>
<!--från I telefon-->
<sp who="#spSiri">
  <speaker>Siri.</speaker>
  <p>Ni kan inte tänka er så läckra cakes det är<unclear cert="medium">.</unclear></p>
</sp>
<!--från Till Damaskus-->
<sp who="#spEnSlusk">
  <speaker>EN SLUSK.</speaker>
  <p>Nej, <unclear reason="damaged_f">afbryt</unclear> inte.</p>
</sp>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: supplied](#) ("tillägg")
- [TEI Guidelines: surplus](#) ("överflödigt", dvs. borttagning)

- [TEI Guidelines: corr](#) (korrigering)
- [TEI Guidelines: sic](#) (fel)
- [TEI Guidelines: choice](#) (val)
- [TEI Guidelines: addSpan](#) (blocktillägg)
- [TEI Guidelines: delSpan](#) (blockborttag)
- [TEI Guidelines: unclear](#) (otydlighet)
- [TEI Guidelines: om värden för cert](#)
- [TEI Guidelines: Apparent Errors](#)
- [TEI Guidelines: Text Omitted from or Supplied in the Transcription](#)
- [TEI Guidelines: Damage, Illegibility, and Supplied Text](#)

Utesluten text

Information som *inte* kan anses höra till pjästexten utesluts och kodas enbart med `<gap reason="irrelevant" />`. På så sätt anger vi att det finns text i faksimilen, men att vi tolkat den som irrelevant för själva pjästexten (i TEI-projektet) och därför inte kodat den vidare. Det kan t.ex. gälla titelsidor, som vi bara kodar i `teiHeader`, eller text om att en följetong fortsätter i nästa nummer av tidskriften.

Exempel:

```
<!-- inget på sidan kodas -->
<pb n=1" facs="1234-0.jpg"><!-- smutstitel -->
<gap reason="irrelevant"/>
<!-- endast pjästexten på sidan kodas -->
<div type="scene" n="7">
  <head>Sjunde scenen.</head>
  /.../
</div>
<gap reason="irrelevant"/><!-- annan text -->
<pb facs="36370-8.jpg"/>
<gap reason="irrelevant"/><!-- pjästitel, nytt nummer -->
<div type="scene" n="8">
  <head>Åttonde scenen.</head>
  /.../
</div>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: gap](#)

Semantisk kodning

I back har vi även ett redaktionellt avsnitt med förteckningar över personer, relationer och organisationer i pjäsen. Innehållet i det redaktionella avsnittet var tänkt att flyttas antingen till en separat databas, eller till lämpligt avsnitt i `teiHeader`, t.ex. under `particDesc`, men finns nu kvar där det är.

Förteckningarna bygger på uppgifter som är kodningsbara enligt namnmodulen i TEI. Förteckningarna anges inom `div type="editorial"`. Person- och relationsförteckningen omges med `listPerson`.

Exempel:

```
<back>
  /.../
  <div type="editorial">
    /.../
    <listPerson>
    <listPerson>
    /.../
  </listPerson>
```



```

<listRelation>
  /.../
</listRelation>
</listPerson>
<listOrg>
  /.../
</listOrg>
  /.../
</div>
</back>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: Contextual Information](#)
- [TEI Guidelines: The Participant Description](#)
- [TEI Guidelines: listPerson \(personlista\)](#)
- [TEI Guidelines: listOrg \(organisationslista\)](#)
- [TEI Guidelines: listRelation \(relationslista\)](#)
- [TEI Guidelines: Names, Dates, People, and Places \(namnmodulen\)](#)

Personer

Alla [referenser till personer](#) i pjästexten ska kodas och länkas till en post i [personförteckningen](#).

Personreferenser

Vi kodar personreferenser med `<persName ref="#Siri">Siri</persName>`, där attributet `ref` refererar till en personpost i personförteckningen. Vi märker inte upp pronomenreferenser eller talarrubriker (`speaker`), eller sådana referenser i scenanvisningar där referensen ändå framgår med hjälp av attributet `who`. Även djur och väsen kodas.

(Vi fortsätter att använda `persName` av historiska skäl, även om det hade varit bättre med `rs` (refererande sträng), eftersom vi före 2014 bara kodade personnamn och alla våra program använder den koden.)

Se även:

- [TEI Guidelines: Personal names](#)
- [TEI Guidelines: persName \(personnamn\)](#)

Namn

Om en person omnämns eller tilltalas med namn (smeknamn, artistnamn osv.) i repliker eller scenanvisningar kodar vi namnet, inklusive eventuella böjningar, men inte om det syftar på själva namnet. (Vi räknar inte Gud som person.)

Eventuella bestämmingar till namn, t.ex. *fröken* i *fröken Ida*, ingår i referensen.

Exempel: (ur I telefon)

```

/---/
<sp who="#spSiri">
  <speaker>Siri</speaker> <stage>(sitter och skrifer. Det
  ringer i telefonen. Hon springer upp; talar i luren)</stage>
  <p>År det du, <persName ref="#Karl">Karl</persName>?</p>
/---/
</sp>
/---/
<sp who="#spHäradshöfdingen">
  <speaker>Häradshöfdingen.</speaker>
  <p>Det var rätt, att du arbetar, <persName ref="#Siri">min pulla lilla</persName>.
  <stage>(Det ringer.)</stage> Hvem ringer i telefonen så här dags?</p>
</sp>
/---/
<sp who="#spNilla">

```

```

<speaker>Nilla.</speaker>
<p>Kan hon tänka sig! <persName ref="#Birger"><persName ref="#Ida">Fröken Idas</persName> fästman</persName> är
  kommen, ? flängande på ett ök som om hin vore
  efter honom.</p>
</sp>
/.../

```

Flera personer som har samma namn, t.ex. *Eskil* har olika ID:n, och särskiljs med hjälp av ID:t.
Exempel: (ur Den starkare)

```

<sp who="#spFruX">
<speaker>FRU X.</speaker>
<p>Tyst! Du behöver inte säga något, för
  nu fattar jag allt själv! ? Det var därför och
  därför och därför! ? Jaha! Nu stämmer alla
  räkningarna! Så är det! ? Fy, jag vill inte
  sitta vid samma bord som du! <stage>(Flyttar sina saker
  till det andra bordet.)</stage> Det var därför jag skulle brodera
  tulpaner, som jag hatar, på hans tofflor,
  därför att du tyckte om tulpaner; det var därför
  <stage>(kastar tofflorna på golvet)</stage> vi skulle bo vid Mälarn
  om sommaren, därför att du inte kunde
  lida Saltsjön; det var därför <persName ref="#Eskil">min gosse</persName> skulle
  heta Eskil, därför att <persName ref="#EskilY">din far</persName> hette så; det
  var därför jag skulle bära dina färger, läsa dina
  författare, äta dina favoriträtter, dricka dina
  drycker ? din chokolad, till exempel; det var
  därför ? åh, min Gud - det är rysligt, när
  jag tänker på det, det är rysligt! ? Allt, allt
  kom från dig till mig, till och med dina passioner!
  /.../</p>
/.../
<p>Hur kom det sig eljest, att allt var värdelöst,
  sterilt i din hand? Inte kunde du behålla
  någon mans kärlek med dina tulpaner och dina
  passioner ? som jag kunde; inte förmådde du
  lära lifvets konst af dina författare, såsom jag
  lärde; inte fick du <persName ref="#Eskil">någon liten Eskil</persName>, fastän
  <persName ref="#EskilY">din
  pappa</persName> hette Eskil!</p>
/.../
</sp>

```

Övriga referenser

Om en person omtalas eller tilltalas på annat sätt, t.ex. med titulering, smädelse eller appellativ, i repliker eller scenanvisningar kodar vi det också. Vid predikativ kodar vi endast det första ledet (huvudreferensen), såvida det för övrigt faller inom ramen för de personreferenser vi kodar.

Exempel: (ur Ett pojkestreck eller Äppelkaka med vaniljsås)

```

/.../
<sp who="#spStina">
<speaker>Stina.</speaker>
<p>Släpp mig, säger jag! <persName ref="#FruBorg">Frun</persName> ropar ju!</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spFruBorg">
<speaker>Fru Borg.</speaker> <stage>(kommer in i hatt och kappa)</stage>
<p>Jaså, är <persName ref="#Stina">Stina</persName> här! Vet ni,
  <persName ref="#Henrik #Oscar">gossar</persName>, jag har nyss fått telefonbud att
  <persName ref="#TantUlla">tant Ulla</persName> inte kommer förr än i morgon
  bittida, hon tycker att det regnar för mycket och stannar i Stockholm i dag.
  Men jag far i stället och hälsar på henne i staden, troligtvis kommer jag inte
  igen förr än i afton. Så <persName ref="#Stina">Stina</persName> behöfver varken koka
  soppa eller göra äppelkaka nu, när bara <persName ref="#Oscar #Henrik">gossarna</persName> äro
  hemma! Vi kunna taga fisken och risgrynsvälling
  efteråt.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spHenrik">
<speaker>Henrik.</speaker>
<p>Kan vi inte få äppelkaka ändå, fast <persName ref="#TantUlla">den
  där gamla tanten</persName> inte kommer.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spHenrik">
<speaker>Henrik.</speaker>
<p>Undrar just hurudan hon är, <persName ref="#TantUlla">gumman</persName>,

```

```

    hon skall ju bo här en hel vecka.</p>
</sp>
<sp who="#spOscar">
  <speaker>Oscar.</speaker>
  <p>Snäll, säger <persName ref="#FruBorg">mamma</persName>. Tyst, jag tyckte
  någon kom! <stage>(springer till fönstret)</stage> Det är
  <persName ref="#Kalle">Kalle</persName>! Hurra!</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spKalle">
  <speaker>Tanten-Kalle.</speaker>
  <p>Kaffet är ändå det bästa af alla drycker! Får jag servera
  <persName ref="#FarbrorS">herr fabrikörn</persName>? <stage>(serverar
  kaffe, men spiller ut det.)</stage> Aj, för katten! Hm, hvad
  sad' jag! Var så god <persName ref="#FarbrorS">herr fabrikör</persName>.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spFarbrorS">
  <speaker>Farbror S.</speaker> <stage>(vid fönstret.)</stage>
  <p>Nej, se där kommer ju <persName ref="#FruBorg">Marie</persName> hem och har
  <persName ref="#TantUlla">ett fruntimmer</persName> med sig.</p>
</sp>
<sp who="#spOscar">
  <speaker>Oscar.</speaker> <stage>(förskräckt.)</stage>
  <p><persName ref="#FruBorg">Mamma</persName>.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spFarbrorS">
  <speaker>Farbror S.</speaker>
  <p>Ja men, ja men, <persName ref="#Kalle">det fruntimret</persName> som
  nyss var här, var ju <persName ref="#TantUlla">tant Ulla</persName>!</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spTantUlla">
  <speaker>Tant Ulla.</speaker>
  <p>Var <persName ref="#Kalle">fruntimret</persName> Kalle? Jag tror ni
  inte alls ha reda på er.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spFarbrorS">
  <speaker>Farbror S.</speaker> <stage>(kommer in ledande <persName ref="#Kalle">Kalle</persName>, som är
  klädd i fruntimmershatt och kjol, men förresten i
  skjortärmarna och väst och med lösbenan på ena örat.)</stage>
  <p>Här är hon ? <emph>han</emph> menar jag ? <persName ref="#Kalle">den lymmeln</persName>, som
  narrat mig!</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spFarbrorS">
  <speaker>Farbror S.</speaker>
  <p>Och narrade mig! Och skrattade åt mig! Vill du säga mig hvad allt det här skall tjäna
  till, <persName ref="#Kalle">din förhårdade slyngel</persName>?</p>
  <stage>(ruskar <persName ref="#Kalle">Kalle</persName>.)</stage>
</sp>
/---/
<sp who="#spStina">
  <speaker>Stina.</speaker>
  <p>Den är inte färdig än, jag får skynda mig. <stage>(går men vänder sig i dörren
  och knyter handen mot <persName ref="#Oscar #Henrik">gossarna</persName>.)</stage>
  <persName ref="#Oscar #Henrik">Era otäckingar till pojkar</persName>! Inte en bit ska'
  ni ha utaf kakan!</p>
</sp>
/---/

```

Personförteckning

Personförteckningen innehåller metadata om personerna bakom rollerna, och ska användas för att söka ut pjäser som har roller med viss ålder, visst yrke eller liknande (se exempel nedan). Metadata hämtas från rollförteckningen (se [Rollförteckning](#)) och pjästexten (se [body](#)).

Rollfigurer och andra personer

Metadata om alla personerna i rollförteckningen och eventuella ytterligare personer som förekommer på scenen i pjästexten listas inom en `listPers type="cast"`.

Vi skiljer på personer som förekommer på scenen och sådana som bara omnämns. De senare listas för sig inom en egen `listPerson type="noncast"` efter den för `cast`.

Exempel:

```
<back>
  /.../
  <listPerson>
    <listPerson type="cast">
      <person xml:id="Siri">
        <persName>Siri</persName>
      </person>
    /.../
  </listPerson>
  <listPerson type="noncast">
    <person xml:id="Salomo">
      <persName>Salomo</persName>
    </person>
  /.../
</listPerson>
</div>
</back>
```

Person

Varje rollperson och annan person som omnämns beskrivs som en `person`, och den information om personen (se nedan) som framgår av pjästexten.

Exempel:

```
<listPerson type="cast">
  <person /.../>
  /.../
</person>
</listPerson>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: person](#)
- [TEI Guidelines: The Person Element](#)

Vi kodar även djur som personer, t.ex. fröken Julies hund Diana. Det finns inga särskilda färdiga koder för djur eller djurnamn i TEI. I texten kodar vi dem som personnamn (`persName`), och i personförteckningen skiljer vi ut dem genom attributet `role="animal"`.

Exempel: djur

```
<listPerson type="cast">
  <person xml:id="Diana" /.../ role="animal">
    /.../
  </person>
</listPerson>
```

Person-ID

Personen ska ha ett unikt ID (t.ex. `Siri`) som uppmärksningar i rollförteckning och pjästext kan referera till med `ref="#Siri"`. ID:t anges med `xml:id="Siri"`.

Exempel:

```
<person xml:id="Siri" /.../>
/.../
</person>
```

Kön

Personens kön anges med attributet `sex` och något av värdena `male`, `female`, `mixed`, `unknown`, `not_applicable`.

Exempel:

```
<person xml:id="Siri" sex="female">
/.../
</person>
```

Jämför:

- [TEI Guidelines: sex \(kön\)](#)

Namn

Personens namn anges med elementet `persName`, som i sin tur innehåller strukturerad information i form av förnamn, efternamn och liknande. Vi anger bara sådan information om namnet som står explicit i texten för fiktiva personer.

Rollnamn

Personens yrkesmässiga eller sociala rollnamn som används som tilltal (om det är känt) anges med elementet `roleName`.

Förnamn

Personens förnamn (om det är känt) anges med elementet `forename`.

Efternamn

Personens efternamn (om det är känt) anges med elementet `surname`.

Andra namn

Andra namn som personen kan ha (se TEI Guidelines).

Exempel: (ur *I telefon*)

```
<listPerson type="cast">
  <person xml:id="Häradshövdingen" sex="male">
    <persName>
      <roleName>häradshövding</roleName>
      <surname>Eskilson</surname>
    </persName>
    /.../
  </person>
  <person xml:id="Siri" sex="female">
    <persName>
      <forename>Siri</forename>
    </persName>
    /.../
  </person>
</listPerson>
```

Exempel: andra namn (ur *Herr Bengts hustru*)

```
<listPerson type="noncast">
```

```

/.../
<person xml:id="Konungen" sex="male">
  <persName>
    <roleName>kung</roleName>
    <forename>Gustav</forename>
    <genName>I</genName>
    <surname type="paternal">Eriksson</surname>
    <surname>Vasa</surname>
    <nameLink>av</nameLink>
    <placeName>Sverige</placeName>
  </persName>
</person>
/.../
</listPerson>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: persName](#)
- [TEI Guidelines: forename](#)
- [TEI Guidelines: surname](#)
- [TEI Guidelines: roleName](#)
- [TEI Guidelines: Personal Names](#)

Exempel: Flera namn

Om vi hittar information om att en person har fler namn än vad som står i rollförteckningen så för vi även in det andra namnet i personförteckningen, t.ex. det latinska namnet *Olaus Petri* i *Mäster Olof*.

```

<div type="editorial">
  /.../
  <listPerson type="cast">
    /.../
    <person xml:id="MästerOlof" sex="male">
      <persName xml:lang="sv">
        <forename>Olof</forename>
        <surname>Pederson</surname>
      </persName>
      <persName xml:lang="la">
        <forename>Olaus</forename>
        <surname>Petri</surname>
      </persName>
    </person>
  </listPerson>
  /.../
</div>

```

Exempel: Namnbyte

Om personen byter namn under pjäsens gång, t.ex. *Fanny* som byter namn från *Borg* till *Dahl* i *Mödrar*, lägger vi till ett ankare (anchor) på det ställe i pjäsen där bytet sker, och refererar till ankaret från personnamnet.

```

<body>
  /.../
  <anchor xml:id="FannyOlofMarriage"/>
  <pb facs="6861-26.jpg"/><fw type="pageNum">25</fw>
  /.../
</body>
<back>
  /.../
  <div type="editorial">
    /.../
    <listPerson type="cast">
      /.../
      <person xml:id="Fanny" sex="female">
        <persName to-custom="#FannyOlofMarriage">
          <forename>Fanny</forename>
          <surname>Borg</surname>
        </persName>

```

```

    <persName from-custom="#FannyOlofMarriage">
      <forename>Fanny</forename>
      <surname>Dahl</surname>
    </persName>
  </person>
  /.../
</listPerson>
/.../
</div>
</back>

```

Ålder

Personens ålder eller åldersspann (om det är känt, eller att någon är ett barn eller åldring eller liknande) anges med elementet `age`. Barn som vi inte vet ålder på märks med `<age>barn</age>`, för att kunna skilja ut barn från vuxna i analyser.

Exempel:

```

<listPerson type="cast">
  <person xml:id="Siri" sex="female">
    /.../
    <age>17 år</age>
  </person>
  <person xml:id="Ville" sex="male">
    /.../
    <age>barn</age>
  </person>
</listPerson>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: age](#)

Yrke

Personens yrke eller sysselsättning (om det är känt) anges med elementet `occupation`. Vi kopplar också yrket till en internationell standardklassificering för historiska yrken (HISCO), genom att ange en referens till standarden (`scheme="#HISCO"`), och yrkets kod (t.ex. `code="12210"` för häradshövding). Referensen (#HISCO) går till en bibliografisk post i `teiHeader` (se [#Klassificeringsförklaring](#)).

Exempel:

```

<listPerson type="cast">
  <person xml:id="Häradshöfdingen" sex="male">
    /.../
    <occupation scheme="#HISCO" code="12210">häradshövding</occupation>
  </person>
  <person xml:id="Siri" sex="female">
    /.../
    <occupation scheme="#HISCO" code="32190">renskrivarska</occupation>
  </person>
</listPerson>

```

Yrkeskoden finns i HISCO (se [Yrkesregister](#)).

Se även:

- [TEI Guidelines: occupation](#)
- [HISCO, International Standard Classification of Occupations](#)

Annan information

Vi har ibland även identifierat historiska personer och kända fiktiva personer från andra verk genom att referera till en auktoritetspost (se [Auktoritetsposter](#)).

Exempel: (ur *Herr Bengts hustru*)

```
<listPerson type="noncast">
  /.../
  <listPerson type="historical">
    <person xml:id="AntoniusAfPadua" sex="male">
      <persName>
        <forename>Antonius</forename>
        <nameLink>av</nameLink>
        <placeName>Padua</placeName>
      </persName>
      <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/auth/174792</idno>
    </person>
    <person xml:id="Konungen" sex="male">
      <persName>
        <roleName>kung</roleName>
        <forename>Gustav</forename>
        <genName>I</genName>
        <surname type="paternal">Eriksson</surname>
        <surname>Vasa</surname>
        <nameLink>av</nameLink>
        <placeName>Sverige</placeName>
      </persName>
      <idno type="SBL">http://www.nad.riksarkivet.se/sbl/artikel/13315</idno>
      <idno type="Wikipedia">http://sv.wikipedia.org/wiki/Gustav_Vasa</idno>
    </person>
  </listPerson>
  /.../
  <listPerson type="intertextual">
    <person xml:id="Flores" sex="male">
      <persName>
        <forename>Flores</forename>
      </persName>
      <idno type="Wikipedia" xml:lang="sv">http://sv.wikipedia.org/wiki/Flores_och_Blanzeflor</idno>
      <idno type="Wikipedia" xml:lang="en">http://en.wikipedia.org/wiki/Floris_and_Blanchefflor</idno>
      <note>Se "Flores och Blanzeflor", medeltida litterärt motiv behandlat av bl a. Oskar Levertin</note>
      <idno type="ATI">310</idno>
      <note>Aarne-Thomson index (ATI) nr 310 "Maiden in the Tower",
      http://en.wikipedia.org/wiki/Aarne%E2%80%93Thompson_classification_system</note>
    </person>
    <person xml:id="FågelBlå" sex="male">
      <persName>
        <addName>fågel Blå</addName>
      </persName>
      <idno type="Wikipedia">http://sv.wikipedia.org/wiki/F%C3%A5gel_bl%C3%A5</idno>
      <idno type="ATI">432</idno>
      <note>Aarne-Thomson index (ATI) nr 432 "The Bird Lover",
      http://en.wikipedia.org/wiki/Aarne%E2%80%93Thompson_classification_system</note>
    </person>
  </listPerson>
  /.../
</listPerson>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: idno \(identitetsnummer\)](#)
- [TEI Guidelines: note \(not\)](#)

Persongrupp

De roller som innehåller en indikation på att de är fler än 1 person, t ex Flickorna, anges som en `personGrp` inom en `listPerson`, och kopplas till motsvarande grupp i [rollförteckningen](#).

Grupp-ID

Gruppen ska ha ett unikt ID (t.ex. Flickorna) som uppmärkningar i rollförteckning och pjästext kan referera till med `ref="#Flickorna"`. ID:t anges med `xml:id="Flickorna"`.

Kön

Kön på de personer som ingår i gruppen anges med attributet `sex` och något av värdena `male`, `female`, `mixed`, `unknown`, `undefined`.

Gruppstorlek

Om vi vet hur många personer som ingår i gruppen anger vi det med attributet `size`, t.ex. `size="2"`.

Person

Om det är känt vilka personer som ingår i gruppen anger vi dem i varsitt `person`-element, på samma sätt som för enskilda personer.

Yrke

Persongruppens yrke eller sysselsättning (om det är känt) anges med elementet `occupation` (se [#Person](#)).

Exempel:

```
<back>
<div type="editorial">
  <listPerson>
    <listPerson type="cast">
      <person xml:id="Siri" sex="female">
        /.../
      </person>
    </listPerson>
    <listPerson>
      <personGrp xml:id="Flickorna" sex="female" size="2"/>
      <person xml:id="Denyngre" sex="female">
        <persName>
          <genName>den yngre</genName>
        </persName>
      </person>
      <person xml:id="Denäldre" sex="female">
        <persName>
          <genName>den äldre</genName>
        </persName>
      </person>
    </listPerson>
  </listPerson>
</div>
</back>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: personGrp \(persongrupp\)](#)
- [TEI Guidelines: genName \(generationsnamn\)](#)

Relationer

Vi för också en förteckning över relationer mellan personerna och organisationerna i pjäsen (`listRelation`).

En relation kan handla om en bror, en mamma, en arbetsgivare, etc. Varje person i förteckningen ska ingå i minst en relation. I den relationsgraf som genereras ska det inte finnas isolerade öar, utan alla ska vara sammanbundna i ett nät.

Typ

Vi skiljer mellan tre typer av relationer, som anges med attributet `type`: `personlig` (`personal`), `samhällelig` (`social`) och `övrig` (`other`).

Namn

Ange ett namn på relationen med attributet `name`, t ex `name="farbror"`.

Riktning

Riktningen på en relation anger vi på ett av två sätt: antingen med båda attributen `active` och `passive` (om relationen är riktad) eller med attributet `mutual` (om relationen är ömsesidig). Som värden på attributen anger vi referenser till de personer som relationen gäller. I fallet farbror är farbrorn (Häradshövdingen) aktiv och Siri passiv (eftersom hon inte är farbror). Exempel på ömsesidiga relationer är förlovad, gift och syskon.

Förändring

Inom ramen för en pjäs kan relationer förändras, t.ex. en förlovnings som slås upp. Vi kodar bara förändringar av fastare relationer, t.ex. civilstånd, ej otrohet och affärer.

En förändrad relation skall föras in samt innehålla en referens till var i texten förändringen sker och hur länge den håller i sig. Detta anges i personförteckningen med attributen `from-custom` respektive `to-custom` (även `notBefore-custom` eller `notAfter-custom`) med referens till motsvarande ankar-ID i texten, t.ex. `<anchor xml:id="BirgerIdaEngagementEnds" />`. I början av varje pjäs finns ett ankare med ID `playstart`, och i slutet ett med ID `playend` (se [text](#)). Om inget annat anges gäller relationen från start till slut. Det gäller inte för typen `other`, som oftast betecknar kortvariga relationer i sig.

Exempel:

```
<body>
  /.../
  <anchor xml:id="BirgerIdaEngagementEnds" />
  /.../
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    <listPerson>
      <listPerson type="cast">
        <person xml:id="Häradshövdingen" sex="male">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Siri" sex="female">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Ida" sex="female">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Birger" sex="male">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Nilla" sex="female">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Alf" sex="male">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Esther" sex="female">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Nora">
          /.../
        </person>
        <person xml:id="Helmer">
          /.../
        </person>
      </listPerson>
      <listRelation>
        <relation type="personal" name="farbror" active="#Häradshövdingen" passive="#Siri"/>
        <relation type="personal" name="förlovad" mutual="#Birger #Ida" from-custom="#playstart"
to-custom="#BirgerIdaEngagementEnds"/>
        <relation type="social" name="hushållerska" active="#Nilla" passive="#Häradshövdingen"/>
        <relation type="other" name="likn." active="#Esther" passive="#Nora"/>
        <relation type="other" name="likn." active="#Alf" passive="#Helmer"/>
        <relation type="personal" name="gift" mutual="#Helmer #Nora"/>
      </listRelation>
    </listPerson>
  </div>
</back>
```

Se även:

- [TEI Guidelines: relation](#)
- [TEI Guidelines: listRelation \(relationsförteckning\)](#)

Organisationer

Vi kodar organisationer för att det ofta underlättar kodningen av relationer, och för att de kan ge referenser till verkligheten bakom texten. Referenser till organisationer eller institutioner i pjästexten kodas med `orgName`. Attributet `ref` refererar till en organisationspost i organisationsförteckningen (`listOrg`) i det redaktionella avsnittet.

Varje organisation som omnämns beskrivs i förteckningen som en `org`, med följande information:

Organisations-ID

Organisationen ska ha ett unikt ID (t.ex. `Magdalenahemmet`) som uppmärksättningar i pjästext kan referera till. ID:t anges med elementet `xml:id`.

Namn

(om relevant) Organisationens namn anges med elementet `orgName`.

Auktoritetspost

(om känt) Om organisationen finns upptagen i t.ex. Wikipedia kan vi lägga till en auktoritetspost (`idno`) med en referens dit. För en Wikipedia-artikel blir typen `Wikipedia` (`type="Wikipedia"`) och värdet blir länken (se exempel nedan). Se även [Auktoritetsposter](#).

Exempel:

```
<body>
  /.../
  <orgName ref="#Magdalenahemmet">Magdalenahemmet</orgName>
  /.../
</body>
<back>
  /.../
  <div type="editorial">
    /.../
    <listOrg>
      <org xml:id="Magdalenahemmet">
        <orgName>Magdalenahemmet</orgName>
        <idno type="Wikipedia">http://sv.wikipedia.org/wiki/Magdalenahem</idno>
      </org>
    </listOrg>
  </div>
</back>
```

Exempel: Byggnader som institution/etablisseman

I många fall är gränsen mellan en referens till byggnaden som plats och till byggnaden som institution/organisation glidande, men koda den som organisation ändå.

```
<body>
  /ur Vårflod/
  <sp who="#spFruGerman">
    <speaker>FRU GERMAN.</speaker>
    <p>Jag förstår inte, hvarför hon springer i
      <orgName ref="#Baptistkyrkan">baptistkyrkan</orgName>,
      när hon har aftonsång att gå i, här i
      <orgName ref="#KlaraKyrka">Klara</orgName>.</p>
  </sp>
  /ur En lektion/
  <sp who="#spElsa">
    <speaker>ELSA.</speaker>
    <p>Säg inte efter mig, har jag sagt. ? Der är man
      inte beroende af sina grannar, minsann. Der har man
      teatrarna ?</p>
  </sp>
  <sp who="#spÅke">
    <speaker>ÅKE.</speaker>
    <p><orgName ref="Blancheteatern">Blanch</orgName ?</p>
```

```

</sp>
/.../
<sp who="#spElsa">
  <speaker>ELSA.</speaker>
  <p><orgName ref="#Tivoli">Tivoli</orgName> ?</p>
</sp>
<sp who="#spÅke">
  <speaker>ÅKE.</speaker>
  <p><orgName ref="#Variété">Variété</orgName> ?</p>
</sp>
/.../
</body>
<back>
/.../
<div type="editorial">
  /.../
  <listOrg>
    /ur Vårflod/
    <org xml:id="Baptistkyrkan">
      <orgName>Baptistkyrkan</orgName>
    </org>
    <org xml:id="KlaraKyrka">
      <orgName>Klara kyrka</orgName>
    </org>
    /ur En lektion/
    <org xml:id="Blancheteatern">
      <orgName>Blancheteatern</orgName>
      <idno type="Wikipedia">http://sv.wikipedia.org/wiki/Blancheteatern</idno>
    </org>
    <org xml:id="Tivoli">
      <note>ev. Tivoliteatern</note>
    </org>
    <org xml:id="Variété">
      <note>teater</note>
    </org>
  </listOrg>
  /.../
</div>
</back>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: listOrg \(organisationslista\)](#)
- [TEI Guidelines: org \(organisation\)](#)
- [TEI Guidelines: orgName \(organisationsnamn\)](#)

Platser

Vi märker upp verkliga geografiska platser som finns eller har funnits på en karta med `placeName`, dvs. länder, städer och orter. Vi märker dessutom upp en specifik sjö, ett specifikt torg eller en specifik gata.

Byggnader, restauranger, teatrar eller liknande kodar vi inte som platser, men om de omnämns som en institution eller ett etablissemang kan vi koda dem som organisationer (se [Organisationer](#)).

Platser som används som bestämmningar till andra ord, t.ex. *Upplands regemente*, kodar vi inte heller, eftersom det inte är själva platsen som omtalas utan det som den är en bestämning till.

Exempel:

```

<placeName>Sverige</placeName>
/.../
<placeName>Stockholm</placeName>
/.../
<placeName>Södermalm</placeName>
/.../
<placeName>Mälaren</placeName>
/.../
<placeName>Mosebacke torg</placeName>
/.../
<placeName>Götgatan</placeName>

```

Se även:

- [TEI Guidelines: placeName \(platsnamn\)](#)
- [TEI Guidelines: Place Names](#)

"Länkade öppna data"

Länkade data är maskinläsbara strukturerade data med unika ID:n (jfr [Wikipedia-artikel](#)). Öppna data är data som är tillgängliga för alla. Som ett steg på vägen till att utnyttja länkade öppna data i maskinläsbart format länkar vi personer, organisationer, verk och yrken till öppna data med unika ID:n.

Auktoritetsposter

LIBRIS

LIBRIS har auktoritetsposter för verk och upphovspersoner. Auktoritetsposterna för upphovspersoner innehåller namn (eventuella variantnamn), livsrymd och verk. De har också länkar till andra auktoritetsdatabaser och maskinläsbara data.

Upphovsperson

- Sök upp personen (eller något verk av personen) på <http://libris.kb.se/>.
- Om personen står som upphovsperson till ett verk så gå till den posten.
- Klicka på fliken Detaljer.
- Klicka på MARC (under Detaljer).
- Om det finns ett ID efter personens namn i post 100 så ersätt IDNO i exemplet nedan med detta. Exempel: 100 1 a Benedictsson, Victoria, d 1850-18880 177268 för Victoria Benedictsson (177268).

```
<idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/auth/IDNO</idno>
```

Verk

- Sök upp verket på <http://libris.kb.se/>.
- Om det finns en post för verket så ersätt IDNO i exemplet nedan med postens ID. Det finns i slutet av URL:en för posten, t.ex. <http://libris.kb.se/bib/539813> för Allers familj-journal, som i telefon ingår i (539813).

```
<idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/bib/IDNO</idno>
```

Litteraturbanken

Litteraturbanken har mycket annan litteratur av "våra" författare.

- Sök upp personen på <http://litteraturbanken.se/#!/forfattare>.
- Om personen har en post så ersätt IDNO i exemplet nedan med postens ID. Det finns i slutet av URL:en för posten, t.ex. <http://litteraturbanken.se/#!/forfattare/BenedictssonV> för Victoria Benedictsson (BenedictssonV).

```
<idno type="Litteraturbanken">http://litteraturbanken.se/#!/forfattare/IDNO</idno>
```

Svenskt biografiskt lexikon (SBL)

Svenskt biografiskt lexikon omfattar personposter A-Stålhammar (oktober 2013), ibland bara släktposter. Posterna innehåller biografiska och bibliografiska data.

- Sök upp personen på <http://sok.riksarkivet.se/SBL/Start.aspx>. (Sökningen görs bara på exakt den stavning du anger, så försök även att bläddra om du inte får någon träff.)
- Om personen har en post så ersätt IDNO i exemplet nedan med postens ID. Det finns i slutet av URL:en för posten, t.ex. <http://sok.riksarkivet.se/SBL/Presentation.aspx?id=18474> för Victoria Benedictsson (18474).

```
<idno type="SBL">http://www.nad.riksarkivet.se/sbl/artikel/IDNO</idno>
```

Andra auktoritetsdatabaser

Om personen saknas i ovanstående auktoritetsdatabaser kan man t.ex. söka i nedanstående databaser, och ange dem som typ.

- BLF (Biografiskt lexikon för Finland, <http://www.sls.fi/blf/index.php>)
- VIAF (The Virtual International Authority File, <http://viaf.org/>)
- Wikipedia (<http://sv.wikipedia.org>)

Yrkesregister

Vi kopplar personers yrke till en internationell standardklassificering för historiska yrken (HISCO, se [#Klassificeringsförklaring](#)). HISCO är en historisk variant till ISCO, dvs. den standard som både SCB:s yrkesregister och EU:s statistik bygger på.

Yrkeskoden finns i [HISCO](#):

Exempel 1: Välj Occupational titles.

- Ange yrket i sökfältet och klicka på Search.
  - Om det bara finns en kod kan du kopiera den.
  - Om det finns flera koder för ett yrke kollar du vilken kod som verkar stämma bäst med rollfiguren:
    - Klicka på yrket (den aktuella posten visas).
    - Klicka på koden (en beskrivning för koden visas).
      - Verkar beskrivningen stämma så kopiera koden.
      - Är du osäker så klicka på List higher HISCO category (en beskrivning av den överordnade kategorin visas).
        - Klicka på länken under Name (en lista över underkategorier visas).
        - Kolla om någon annan kategori verkar stämma bättre.
          - Du kan lista yrkestitlar i kategorin genom att klicka på Display titles.

Exempel 2: Välj Hisco-tree.

- Klicka på List Minor Groups för den Majorgroup-rubrik som verkar mest lovande.
  - Bläddra vidare i trädet tills du hittar en lämplig kod.
  - Kopiera koden.

Se även:

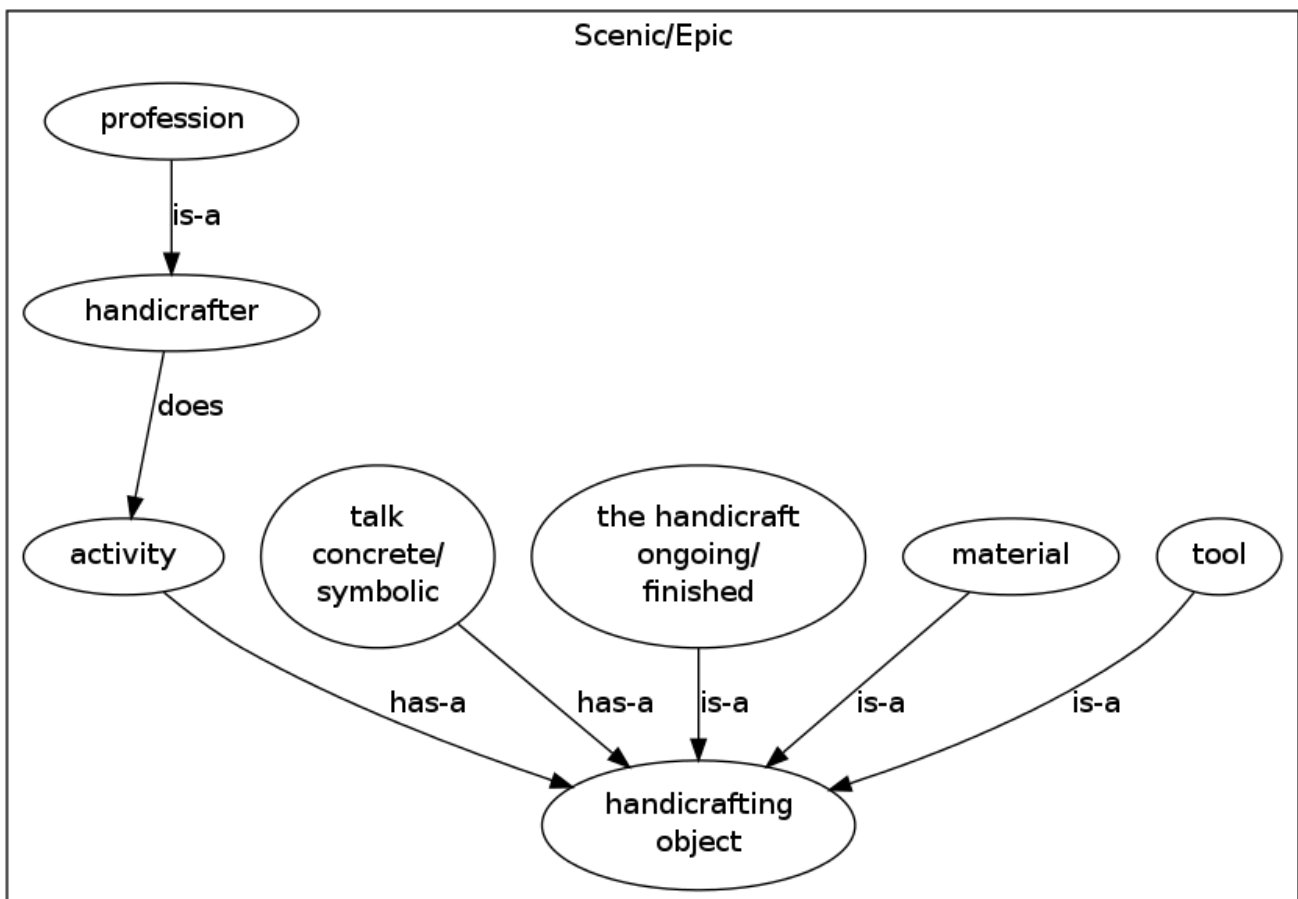
- [HISCO, International Standard Classification of Occupations](#)
- [ISCO, International Standard Classification of Occupations](#)
- [SCB:s yrkesregister](#)
- [Standard-for-svensk-yrkesklassificering-SSYK](#)
- [Begrepp på många yrken och titlar som idag inte existerar](#)
- [Yrkeskategorier i Wikipedia](#)

Djupkodning: Den sceniska handlingen handarbete

Utöver grundkodningen ovan lägger vi också till ett exempel på djupkodning: den specifika sceniska handlingen som handarbete innebär.

Modell

Vi är i första hand intresserade av det pågående handarbetet på scenen och att det ska gå att söka ut var i pjästexten det förekommer. Men vi är också intresserade av vilka rollfigurer som handarbetar, av vad som sägs under handarbetet, samt handarbete som yrkesutövning. Den analysmodell vi använder visas i figuren nedan.

Vi kodar handarbetet som aktivitet, prat (subjekt), objekt och yrke. Vidare kodar vi huruvida handarbetet är på scenen (standardvärde) eller inte och om det pågår (standardvärde) eller är avslutat. För aktivitet och prat använder vi ankare (anchor) för att visa var i texten aktiviteten eller pratet börjar och slutar.

Referenser till handarbetsobjekt och handarbetsyrken i texten kodar vi som ett refererande uttryck [referenceing string] rs.

I det redaktionella avsnittet använder vi särdragsstrukturer [feature structures] fs för analysen av handarbetet.

Se även:

- [TEI Guidelines: anchor \(ankare\)](#)
- [TEI Guidelines: rs \(refererande uttryck\)](#)
- [TEI Guidelines: fs \(särdragsstruktur\)](#)

Aktivitet

I texten märker vi upp var aktiviteten börjar och var den slutar med ankare (anchor). I det redaktionella avsnittet i back anger vi typ av aktivitet, och vem som utför den i en särdragsstruktur [feature structure] fs.

Enskild aktivitet

Exempel på enskild aktivitet (kodning av handarbetsobjekt visas under [Handarbetsobjekt](#)):

```
<body>
  /.../
  <anchor type="hand" xml:id="handarbetelstart"/>
  <sp who="#spIda">
    <speaker>Ida</speaker>
    <p>Kära Siri, vill du ta nål och tråd och sy i
      den här handskknappen åt mig? Ingen af de andra
      har tid. ? ? ? Hu, det var förskräckligt hvad jag är varm!</p>
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spIda">
    <speaker>Ida</speaker>
    <p>Akta er för min onåd! ? Se så. Adjö, lilla
      Siri; tack för hjälpen.</p>
  </sp>
  <anchor type="hand" xml:id="handarbetelslut"/>
  /.../
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    /.../
    <fs type="hand" xml:id="handarbetel">
      <f name="aktivitet"><symbol value="sömnad"/></f>
      <f name="vem" fVal="#Siri"/>
      <f name="start" fVal="#handarbetelstart"/>
      <f name="slut" fVal="#handarbetelslut"/>
    </fs>
    /.../
  </div>
</back>
```

Återupptagen aktivitet

Vid återupptagen aktivitet anger vi flera start och slut i samma särdragsstruktur.

Exempel på återupptagen aktivitet:

```
<body>
  /.../
  <sp who="#spDenOkände">
    <speaker>DEN OKÄNDE.</speaker>
    <p>Det är egentligen på postkontorets öppnande, ty der ligger ett
      bref som söker mig på returer utan att finna mig. <stage>(De sätta sig.)</stage></p>
    <p>Tala nu litet om Er! <stage><anchor type="hand" xml:id="handakt1start"/>(Damen virkar.)</stage></p>
```



```

</sp>
/.../
<sp who="#spDamen">
  <speaker>DAMEN</speaker> <stage><anchor type="hand" xml:id="handakt1slut"/>(reser sig).</stage>
  <p>Nu måste jag lämna Er ...</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spLäkaren">
  <speaker>LÄKAREN.</speaker>
  <p>Aldrig.<stage><anchor type="hand" xml:id="handakt2start"/>Damen har satt sig vid bordet och virkar).
  </stage></p>
</sp>
/.../
<sp who="#spDamen">
  <speaker>DAMEN.</speaker>
  <p>Då litar jag på det! ? Nåväl <stage>(stoppas virkningen i fickan).<anchor type="hand" xml:id="handakt2slut"/>
  </stage> Gå
  nu rätt ut genom grinden der; följ sedan syrénhäcken så finner Ni
  en plankport. Öppna den och Ni har stora landsvägen. I nästa by
  råkar Ni mig!</p>
</sp>
/.../
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    /.../
    <fs type="hand" xml:id="handakt1">
      <f name="aktivitet"><symbol value="virkning"/></f>
      <f name="vem" fVal="#Damen"/>
      <f name="start" fVal="#handakt1start"/>
      <f name="slut" fVal="#handakt1slut"/>
      <f name="start" fVal="#handakt2start"/>
      <f name="slut" fVal="#handakt2slut"/>
    </fs>
  </div>
</back>

```

Prat

I texten märker vi upp var prat om handarbete börjar och var det slutar med ankare (anchor). I det redaktionella avnittet i back anger vi i en särdragsstruktur vad pratet handlar om, vem eller vilka som pratar, samt om det refererar till handarbete i konkret eller symboliskt betydelse. Vid återupptaget prat anger vi flera start och slut i samma särdragsstruktur.

Konkret på scenen

Exempel på prat om konkret arbete på scenen (konkret standardvärde):

```

<body>
  /.../
  <anchor type="hand" xml:id="handprat1start"/>
  <sp who="#spAlf">
    <speaker>ALF.</speaker>
    <p>Charmant <rs type="hand" ref="#handrekv1">broderi</rs>, det der.</p>
  </sp>
  <sp who="#spEsther">
    <speaker>ESTHER.</speaker>
    <p>Tycker du? <stage>(Paus.)</stage></p>
  </sp>
  <anchor type="hand" xml:id="handprat1slut"/>
  /.../
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    /.../
    <fs type="hand" xml:id="handprat1">
      <f name="prat"><symbol value="broderi"/></f>
      <f name="vem" fVal="#Alf"/>
      <f name="vem" fVal="#Esther"/>
      <f name="start" fVal="#handprat1start"/>
      <f name="slut" fVal="#handprat1slut"/>
    </fs>
    /.../
  </div>
</back>

```

Konkret utanför scenen

Exempel på prat om konkret arbete utanför scenen (konkret standardvärde):

```
<body>
/.../
<sp who="#spFruX">
<speaker>FRU X.</speaker>
<p>/.../
<anchor type="hand" xml:id="handprat1start"/>
<stage>(Tar fram ett par broderade tofflor.)</stage> Och
de här ska min gubbe ha. Med tulpaner på,
som jag själf broderat ? jag afskyr tulpaner,
förstås, men han ska ha tulpaner till allting.</p>
<anchor type="hand" xml:id="handprat1slut"/>
</sp>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
/.../
<fs type="hand" xml:id="handprat1">
<f name="prat"><symbol value="broderi"/></f>
<f name="plats"><symbol value="episkt"/></f>
<f name="vem" fVal="#FruX"/>
<f name="start" fVal="#handprat1start"/>
<f name="slut" fVal="#handprat1slut"/>
</fs>
/.../
</div>
</back>
```

Symboliskt utanför scenen

Exempel på prat om symboliskt arbete utanför scenen (episkt standardvärde för symboliskt prat):

```
<body>
/.../
<anchor type="hand" xml:id="handprat5start"/>
<sp who="#spBirger">
<speaker>Birger.</speaker>
<p>Ja så, ni längtar ut i verlden? Efter att få
granna kläder och resa på baler, efter att bli förlofvad
och ta emot presenter, efter att vara fästmö
åt en och bli kurtiserad af de andra. ? ? ?
Ja så, ni vet redan att sådant brukas, och att det
är trefligare än att sitta på ett kontor! ? ? ?
Ja visst, jag förstår. Och så blir man fru och får
appanage. »De spinna icke och samla icke i ladorna«
? det göra fruarna aldrig ? »men icke
Salomo i all sin prakt var härligare klädd än en
af dem.« ? Detta är hvad qvinnorna mena med
att komma ut i verlden. Ja så, det är så ni vill
ha det?</p>
</sp>
<anchor type="hand" xml:id="handprat5slut"/>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
/.../
<fs type="hand" xml:id="handprat5">
<f name="prat"><symbol value="spinning"/></f>
<f name="typ"><symbol value="symboliskt"/></f>
<f name="vem" fVal="#Birger"/>
<f name="start" fVal="#handprat5start"/>
<f name="slut" fVal="#handprat5slut"/>
</fs>
/.../
</div>
</back>
```

Kombination konkret och symboliskt

Exempel på kombination av konkret och symboliskt prat:

```
<body>
  /.../
  <stage>De sätta sig, <anchor type="hand" xml:id="handarbetelstart"/>fröken Sirén tager fram ett arbete.</stage>
  <sp who="#spFruBorg">
    <speaker>FRU BORG.</speaker> <p>Börjar du nu igen med dina frivoliteter?</p>
  </sp>
  <sp who="#spFrökenSirén">
    <speaker>FRÖKEN SIRÉN.</speaker> <p>Det är också de enda frivoliteter
    <lb/> jag tillåter mig, det går lättare att prata om jag har
    <lb/> något för händer ser du<anchor type="hand" xml:id="handpratlslut"/> ? men säg mig ? hur
    <lb/> avancerar det?</p>
  </sp>
  /.../
  <anchor type="hand" xml:id="handarbetelslut"/>
  /.../
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    /.../
    <fs type="hand" xml:id="handprat1">
      <f name="aktivitet"><symbol value="frivolitet"/></f>
      <f name="typ"><symbol value="konkret"/></f>
      <f name="typ"><symbol value="symboliskt"/></f>
      <f name="vem" fVal="#FruBorg"/>
      <f name="vem" fVal="#FrökenSirén"/>
      <f name="start" fVal="#handarbetelstart"/>
      <f name="slut" fVal="#handpratlslut"/>
    </fs>
    /.../
  </div>
</back>
```

Handarbetsobjekt

I texten märker vi upp handarbetsobjekt med elementet `rs` (referencing string). I det redaktionella avnittet i `back` anger vi typ av objekt i en särdragsstruktur. Vi behöver inte själva ange om det är handarbetet, material eller verktyg det är fråga om, utan den indelningen görs med hjälp av ordlistan.

Vi begränsar oss till handarbeten som utförs eller har utförts av en rollfigur, samt till objekt som någon gång förekommer på scenen.

Pågående på scenen

Exempel på material och verktyg till pågående arbete på scenen:

```
<body>
  /.../
  <anchor type="hand" xml:id="handarbetelstart"/>
  <sp who="#spIda">
    <speaker>Ida</speaker>
    <p>Kära Siri, vill du ta <rs type="hand" ref="#handarbetep2">nål</rs> och <rs type="hand" ref="#handarbetep3">
    tråd</rs> och sy i
    den här <rs type="hand" ref="#handarbetep4">handskknappen</rs> åt mig? Ingen af de andra
    har tid. ? ? ? Hu, det var förskräckligt hvad jag är varm!</p>
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spIda">
    <speaker>Ida</speaker>
    <p>Akta er för min onåd! ? Se så. Adjö, lilla
    Siri; tack för hjälpen.</p>
  </sp>
</body>
```

```

</sp>
<anchor type="hand" xml:id="handarbetelslut"/>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
/.../
<fs type="hand" xml:id="handarbetel">
  <f name="aktivitet"><symbol value="sömnad"/></f>
  <f name="vem" fVal="#Siri"/>
  <f name="start" fVal="#handarbetelstart"/>
  <f name="slut" fVal="#handarbetelslut"/>
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handarbetep2">
  <f name="props"><symbol value="nål"/></f>
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handarbetep3">
  <f name="props"><symbol value="tråd"/></f>
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handarbetep4">
  <f name="props"><symbol value="knapp"/></f>
</fs>
/.../
</div>
</back>

```

Slutfört på scenen

Vi är intresserade av pågående arbeten, men om ett handarbete slutförs under pjäsens gång eller har slutförts innan pjäsens början märker vi ändå upp det i hela pjäsen, men anger med hjälp av ett ankare när det slutfördes. På så sätt kan man både följa handarbetet och se när det var pågående.

Exempel på slutfört arbete före pjäsens början som kan följas genom pjäsen:

```

<body>
/.../
<sp who="#spFruX">
  <speaker>FRU X.</speaker>
  <p>/.../<anchor type="hand" xml:id="handprat1start"/>
    <stage>(Tar fram <rs type="hand" ref="#handrekvl">ett par broderade tofflor</rs>.)</stage> Och
    de här ska min gubbe ha. Med tulpaner på,
    som jag själv broderat ? jag afskyr tulpaner,
    förstås, men han ska ha tulpaner till allting.</p>
  <anchor type="hand" xml:id="handprat1slut"/>
</sp>
<sp who="#spMlleY">
  <speaker>M:LLE Y.</speaker> <stage>(ser upp från bladet ironiskt och nyfiket).</stage>
</sp>
<sp who="#spFruX">
  <speaker>FRU X.</speaker> <stage>(träder en hand i hvar
  <rs type="hand" ref="#handrekvl">toffel</rs>).</stage>
  <p>Ser du så små fötter Bob har! Hva? Och du skulle se
  en sådan elegant gång! Du har aldrig sett honom i tofflor, du!
  <stage>( <persName ref="#MlleY">M:lle Y</persName>. skrattar högt.)</stage>
  Titta, ska du se! <stage>(Hon låter <rs type="hand" ref="#handrekvl">tofflorna</rs> gå på bordet.)</stage>
  </p>
</sp>
<sp who="#spMlleY">
  <speaker>M:LLE Y.</speaker> <stage>(skrattar högt).</stage>
</sp>
<sp who="#spFruX">
  <speaker>FRU X.</speaker>
  <p>Och så, när han är ond, ser du, så stampar
  han med foten så här: »Hva! De förbannade pigorna,
  som aldrig kunna lära sig att koka kaffe!
  Häu! Nu ha de kretinerna inte klippt lampveken
  ordentligt!»</p>
  <p>Och så är det golfdrag, och så fryser han
  om fötterna: »Husch, hvad det är kallt, och de
  förhårdade idioterna, som inte kunna hålla eld i kamin!»</p>
  <stage>(Hon gnuggar <rs type="hand" ref="#handrekvl">tofflorna</rs> med den enas sula mot den andras
  ofvanläder.)</stage>
</sp>
<sp who="#spMlleY">
  <speaker>M:LLE Y.</speaker> <stage>(gapskrattar).</stage>
</sp>
<sp who="#spFruX">
  <speaker>FRU X.</speaker>
  <p>Och så kommer han hem och ska leta efter
  sina <rs type="hand" ref="#handrekvl">tofflor</rs>, som Mari ställt under chiffonniern...

```

```

    Åh, men det är synd att sitta och göra narr af
    sin gubbe på det där sättet. Han är snäll i
    alla fall, och det är en liten bra man ? och
    du skulle haft en så'n man, du, Amelie! ?
    Hvad skrattar du åt? Hva! Hva! ? Och så
    vet jag, ser du, att han är mig trogen; ja, det
    vet jag! /.../
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spFruX">
    <speaker>FRU X.</speaker>
    <p>Tyst! Du behöver inte säga något, för
    nu fattar jag allt själf! ? Det var därför och
    därför och därför! ? Jaha! Nu stämmer alla
    räkningarna! Så är det! ? Fy, jag vill inte
    sitta vid samma bord som du! <stage>(Flyttar sina saker
    till det andra bordet.)</stage> <anchor type="hand" xml:id="handprat2start"/>Det var därför jag skulle
    brodera tulpaner, som jag hatar, på <rs type="hand" ref="#handrekv1">hans tofflor</rs>,
    därför att du tyckte om tulpaner; det var därför
    <stage>(kastar <rs type="hand" ref="#handrekv1">tofflorna</rs> på golvet)
    <anchor type="hand" xml:id="handprat2slut"/></stage> vi skulle bo vid
    Mälarn om sommaren, /.../
  </sp>
  /.../
  <p>Och hvarför tiger du jämt och ständigt,
  tiger, tiger? Ja, jag trodde det var styrka; men
  det var kanske bara det, att du inte hade något
  att säga! Därför att du inte kunde tänka något!
  <stage>(Reser sig och tar upp <rs type="hand" ref="#handrekv1">tofflorna</rs>.)</stage> Nu går jag hem ?
  och tar tulpanerna med mig ? <emph>dina</emph> tulpaner!
  Du kunde inte lära något af andra, du kunde
  inte böja dig ? och därför brast du som ett
  torrt rör ? men det gjorde inte jag!</p>
  <p>Tack ska du ha, Amelie, för alla dina goda
  lärdomar; tack för du lärde min man älska! ?
  Nu går jag hem och älskar honom!</p>
  <stage>(Går)</stage>
</sp>
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    /.../
    <fs type="hand" xml:id="handrekv1">
      <f name="props"><symbol value="tofflor"/></f>
      <f name="slut" fVal="#playstart"/>
    </fs>
    <fs type="hand" xml:id="handprat1">
      <f name="prat"><symbol value="broderi"/></f>
      <f name="plats"><symbol value="episkt"/></f>
      <f name="vem" fVal="#FruX"/>
      <f name="start" fVal="#handprat1start"/>
      <f name="slut" fVal="#handprat1slut"/>
    </fs>
    <fs type="hand" xml:id="handprat2">
      <f name="prat"><symbol value="broderi"/></f>
      <f name="plats"><symbol value="episkt"/></f>
      <f name="vem" fVal="#FruX"/>
      <f name="start" fVal="#handprat2start"/>
      <f name="slut" fVal="#handprat2slut"/>
    </fs>
    /.../
  </div>
</back>

```

Pågående utanför scenen

Vi är intresserade av arbeten som förekommer på scenen, men om ett handarbetsobjekt även förekommer utanför scenen märker vi ändå upp det i hela pjäsen, men anger med hjälp av ett ankare när det visas på scenen. På så sätt kan man både följa objektet och se när det förekommer på scenen.

```

<body>
  /.../
  <anchor type="hand" xml:id="handarbete3start"/>
  <sp who="#spFruBorg">
    <speaker>FRU BORG.</speaker> <p>Åh bevars ? visst inte! Men jag
    ansåg det var rätt att gynna hennes lilla affär och har
    derför låtit henne sy en hel del saker ? hon kommer hit med
    <rs type="hand" ref="#handarbetepl">spetsprofver och broderier</rs>. Du vet att
    Fanny gifte sig redan i November, och att hennes
    utstyrsel inte blef så fullständig, som jag önskade. Nu
    låter jag komplettera det felande.</p>
  </sp>

```

```

<anchor type="hand" xml:id="handarbete3slut"/>
/.../
<anchor type="hand" xml:id="handinpl1"/>
<div type="scene" n="7">
  <head>SJUNDE SCENEN.</head>
  <stage>HARALD. Cecilia.</stage>
  <stage>Cecilia kommer in genom entréen, med <rs type="hand" ref="#handarbetepl">en kartong</rs> i
    ena handen, samt muffen i den andra, stannar obeslutsam
    då hon får se Harald.</stage>
  /.../
  <stage>Cecilia sliter sig lös, samt gifver honom ett slag med
    muffen, medan <rs type="hand" ref="#handarbetepl">kartongen</rs> far utåt golfvat.</stage>
  /.../
  <sp who="#spHarald">
    <speaker>HARALD.</speaker> <p><emph>Kanske</emph> ? men att <emph>ni</emph> tänker godt om
      mig är ändå det enda, som kan rädda mig ? <stage>(tar upp
      <rs type="hand" ref="#handarbetepl">kartongen</rs>, räcker henne den)</stage> ? och nu vill jag säga
      er att Fanny är derinne.</p>
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spHarald">
    <speaker>HARALD.</speaker> <p>Det är en barndomslexa jag repeterar.
      Jag hoppas kunna glömma den, men edra ord glömmar
      jag <emph>aldrig</emph>. <stage>(Bugar sig för henne, och visar mot dörren
      till Fannys rum, dit Cecilia går).</stage></p>
  </sp>
  <anchor type="hand" xml:id="handoutpl1"/>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
  /.../
  <fs type="hand" xml:id="handprat3">
    <f name="prat"><symbol value="sömnad"/></f>
    <f name="plats"><symbol value="episkt"/></f>
    <f name="vem" fVal="#FruBorg"/>
    <f name="start" fVal="#handarbete3start"/>
    <f name="slut" fVal="#handarbete3slut"/>
  </fs>
  <fs type="hand" xml:id="handarbetepl">
    <f name="props"><symbol value="spetsprover"/></f>
    <f name="props"><symbol value="broderier"/></f>
    <f name="start" fVal="#handinpl1"><symbol value="sceniskt"/></f>
    <f name="slut" fVal="#handoutpl1"><symbol value="sceniskt"/></f>
  </fs>
  /.../
</div>
</back>

```

Kombination pågående och slutfört, på och utanför scenen

Exempel på arbete som slutförs under pjäsens gång som kan följas genom pjäsen på (och utanför) scenen:

```

<body>
/.../
<anchor type="hand" xml:id="handarbete2start"/>
<div type="scene" n="1">
  <head>FÖRSTA SCENEN.</head>
  <stage>FRU BORG. FANNY. EN SÖMMERSKA.</stage>
  <stage>Fanny i det inre rummet framför spegeln, profvande
    <rs type="hand" ref="#handarbetepl4">en klädning</rs>, sömmerskan på knä framför henne. Fru Borg
    i salongen bläddrande i modejournaler.</stage>
  /.../
  <sp who="#spSömmerskan">
    <speaker>SÖMMERSKAN.</speaker> <p>Ska' jag ta <rs type="hand" ref="#handarbetepl4">klädningen</rs> med till
      ändring kanske?</p>
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spFanny">
    <speaker>FANNY.</speaker> <p>Lotta kunde ju få bära bort den.</p>
  </sp>
  <sp who="#spFruBorg">
    <speaker>FRU BORG.</speaker> <p>Ja efter mamsell har flere klädningar
      för oss, kunde det väl gå för sig, den här gången.
      <rs type="hand" ref="#handarbetepl4 #handarbetepl5">Balklädningarna</rs> och maskeraddrägten bli väl färdiga,
      som är lofvadt?</p>
  </sp>
  /.../
  <stage>Sömmerskan går genom entréen.</stage>
</div>
<anchor type="hand" xml:id="handarbete2slut"/>
/.../
<stage>Fröken Sirén och Fanny gå in i rummet med spegeln,

```

```

    och stänga dörren.</stage>
<anchor type="hand" xml:id="handout4"/>
/.../
<sp who="#spFanny">
  <speaker>FANNY.</speaker> <p>Jag har <rs type="hand" ref="#handarbetep4">ny klädning</rs>, hela societeten
  kommer dit, och mamma skulle inte tillåta.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spOlof">
  <speaker>OLOF</speaker> <stage>(kylligt).</stage> <p>Ännu inte ? men låt oss tala om
  något annat, det kan inte intressera dig. Är <rs type="hand" ref="#handarbetep4">din
  baldrägt</rs> vacker?</p>
</sp>
/.../
<anchor type="hand" xml:id="handdone1"/>
<div type="scene" n="11">
<head>ELFTE SCENEN.</head>
<stage>DE FÖRRA. LOTTA.</stage>
<stage>Lotta kommer in med en maskeraddrägt och <rs type="hand" ref="#handarbetep4 #handarbetep6">ett par
  balkklädnings</rs>.</stage>
<sp who="#spLotta">
  <speaker>LOTTA.</speaker> <p>Nu får frun sig något till <rs type="hand" ref="#handarbetep4 #handarbetep6">
  stiliga
  klädningar</rs> igen <stage>(niger för Olof.)</stage> <emph>Mina</emph> väntar derute. Gamla
  fruns är inte riktigt färdig, men den kommer innan
  qvällen.</p>
</sp>
/m.fl. referenser/
<stage>Lotta går med <rs type="hand" ref="#handarbetep4 #handarbetep6">kläderna</rs> in i Fannys rum.</stage>
<anchor type="hand" xml:id="handout1"/>
/m.fl. referenser/
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
/.../
<fs type="hand" xml:id="handarbete2">
  <f name="aktivitet"><symbol value="sömnad"/></f>
  <f name="vem" fVal="#Fanny"/>
  <f name="vem" fVal="#Sömmerskan"/>
  <f name="start" fVal="#handarbete2start"/>
  <f name="slut" fVal="#handdone1"/><!-- sömmerskan fortsätter -->
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handprat2">
  <f name="prat"><symbol value="sömnad"/></f>
  <f name="plats"><symbol value="sceniskt"/></f>
  <f name="plats"><symbol value="episkt"/></f>
  <f name="vem" fVal="#FruBorg"/>
  <f name="vem" fVal="#Sömmerskan"/>
  <f name="start" fVal="#handarbete2start"/>
  <f name="slut" fVal="#handarbete2slut"/>
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handarbetep4">
  <f name="props"><symbol value="balkklädnings"/></f><!-- Fannys -->
  <f name="start" fVal="#handarbete2start"><symbol value="sceniskt"/></f>
  <f name="slut" fVal="#handout4"><symbol value="sceniskt"/></f>
  <f name="slut" fVal="#handdone1"/>
  <f name="start" fVal="#handdone1"><symbol value="sceniskt"/></f>
  <f name="slut" fVal="#handout1"><symbol value="sceniskt"/></f>
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handarbetep6">
  <f name="props"><symbol value="klänningar"/></f>
  <f name="slut" fVal="#handdone1"/>
  <f name="start" fVal="#handdone1"><symbol value="sceniskt"/></f>
  <f name="slut" fVal="#handout1"><symbol value="sceniskt"/></f>
</fs>
/.../
</div>
</back>

```

Yrke

Om det är en rollfigur eller person som omnämns som har ett handarbetsyrke lägger vi till en referens från personens yrke (occupation) i personförteckningen till en särdragsstruktur för yrket. På så sätt anger vi att yrket är kopplat till handarbete, och det går att följa alla referenser till personen med yrket i texten. Om yrket omnämns utan att vara kopplat till en person märker vi upp yrket i texten med elementet `rs`, och refererar till särdragsstrukturen för yrket.

Person med handarbete som yrke

Exempel på person med yrke:

```
<body>
/.../
<sp who="#spCecilia">
<speaker>CECILIA.</speaker>
<p>Den allra sötaste docka. Var god och se på
  henne. <stage>(Kammarherren räcker fram den öppna kartongen.)</stage>
  <anchor type="hand" xml:id="handprat1start"/>Klädningen är sydd hos <persName ref="#mamsellLundin">
  mamsell Lundin</persName>, så att den
  är riktigt chic.</p>
</sp>
/.../
<sp who="#spDengamleherrn">
<speaker>HERRN.</speaker>
<p>Men stora dockor med klädningar från <persName ref="#mamsellLundin">mamsell Lundin</persName>
  tycker jag äro rätt lustiga.<anchor type="hand" xml:id="handprat1slut"/> <stage>(Plirar med ögat
  och granskar noga hennes dekoration på axeln.)</stage> Får man
  vara så näsvis och fråga ? hvad föreställer det där
  lilla märket, som alla damerna bära på axeln?</p>
</sp>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
  <listPerson>
    /.../
    <listPerson type="noncast">
      /.../
      <person xml:id="mamsellLundin" sex="female">
        <persName>
          <roleName>mamsell</roleName>
          <surname>Lundin</surname>
        </persName>
        <occupation corresp="#handyrkel">sömmerska</occupation>
      </person>
    </listPerson>
  </div>
  /.../
  </listPerson>
  <fs type="hand" xml:id="handyrkel">
    <f name="yrke"><symbol value="sömmerska"/></f>
  </fs>
  <fs type="hand" xml:id="handprat1">
    <f name="prat"><symbol value="sömnad"/></f>
    <f name="typ"><symbol value="konkret"/></f>
    <f name="vem" fVal="#Cecilia"/>
    <f name="vem" fVal="#Dengamleherrn"/>
    <f name="start" fVal="#handprat1start"/>
    <f name="slut" fVal="#handprat1slut"/>
  </fs>
</div>
</back>
```

Handarbete som yrke i texten

Exempel på yrke i texten:

```
<body>
/.../
<sp who="#spWulf">
<speaker>WULF.</speaker>
<p>/.../
  Hvad talar du om att bo med fröken v. Dühring ? att dela hennes verksamhet ? hålla föreläsningar
  för arbetare och ha en aftonskola för <rs type="hand" ref="#handyrkel">sömmerskor</rs>.
  /.../</p>
</sp>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
  /.../
  <fs type="hand" xml:id="handyrkel">
    <f name="yrke"><symbol value="sömmerska"/></f>
  </fs>
  /.../
```



```
</div>
</back>
```

Osäkerhet

I vissa fall kan det vara osäkert var en aktivitet slutar, vad ett handarbetsobjekt är av för typ eller vilka som är inblandade i en aktivitet eller ett prat. Vi kan uttrycka en sådan osäkerhet med särdraget `f name="säkerhet"` och något av värdena `medium`, `low` eller `unknown`, samt en notering om vad osäkerheten gäller.

Exempel: osäkert slut (ur *Tidernas spegel*)

```
<body>
  <div type="act" n="1">
    <anchor type="hand" xml:id="handakt1start"/>
    <stage>Ett rum. Det är afton, och två ljus brinna på bordet. I
      fonden en skärm, som i midten bildar en ram. En dörr, en
      byrå, en gungstol, en pall. Mormor med <rs type="hand" ref="#handrekv1">stickstrumpa</rs>
      i gungstolen. Lotta på pallen vid hennes fötter.</stage>
    /.../
    <anchor type="hand" xml:id="handakt1slut"/>
    <sp who="#spMormor">
      <speaker>MORMOR</speaker> <stage>(framtager en liten spegel ur asken).</stage>
      <p>Nå, hvad vill du se?</p>
    </sp>
    /.../
  </div>
</body>
<back>
  <div type="editorial">
    /.../
    <fs type="hand" xml:id="handakt1">
      <f name="aktivitet"><symbol value="stickning"/></f>
      <f name="vem" fVal="#Mormor"/>
      <f name="start" fVal="#handakt1start"/>
      <f name="slut" fVal="#handakt1slut"/>
      <f name="säkerhet" fVal="medium">slut ej explicit angivet</f>
    </fs>
    <fs type="hand" xml:id="handrekv1">
      <f name="props"><symbol value="stickstrumpa"/></f>
    </fs>
    /.../
  </div>
</back>
```

Exempel: osäker typ (ur *Kärlek*)

```
<body>
  /.../
  <sp who="#spAnna">
    <speaker>Anna</speaker> <stage>(ser på sitt ur).</stage>
    <p>Åh nej, klockan är ju bara half tu. ? <stage>( <anchor type="hand" xml:id="handakt1start"/>Tar
      <rs type="hand" ref="handrekv3">ett handarbete</rs>.)</stage> ? Jag är mycket hållre på Bergås.
      ? Farbror är så vänlig, och jag tror Selma håller af mig.</p>
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spMajorskan">
    <speaker>Majorskan.</speaker>
    <p>Kom då, Ellen! <stage>(Majorskan och Ellen gå ut i tamburen. Man hör en stund
      deras prat där ute. <anchor type="hand" xml:id="handakt1slut"/>Anna gömer räkningarna.
      Går ut i matsalen efter en vattenkanna. Hon vattnar växterna och småsjunger gladt.)</stage></p>
  </sp>
  /.../
  <anchor xml:id="handakt3start"/>
  <sp who="#spAnna">
    <speaker>Anna</speaker> <stage>(tar <rs type="hand" ref="#handrekv3">ett handarbete</rs>)</stage>
    <p>Han! ? Åh nej ? men kan du undra på, om den, som så redligt fyller sina egna plikter, fordrar,
      att andra ?</p>
  </sp>
  /.../
  <sp who="#spAnna">
    <speaker>Anna.</speaker>
    <p>Jag kommer, Mari! <stage>(Mari går. Anna lägger bort
      <rs type="hand" ref="#handrekv3">sin söm</rs><anchor xml:id="handakt3slut"/>,
      går bort till Viktor och lägger sina armar ömt
      om hans hals.)</stage> Käre Viktor!</p>
  </sp>
</body>
```

```

</sp>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
/.../
<fs type="hand" xml:id="handrekv3">
<f name="props"><symbol value="söm"/></f>
<f name="säkerhet" fVal="medium">sticksöm eller sömnad</f>
</fs>
<fs type="hand" xml:id="handakt1">
<f name="aktivitet"><symbol value="stickning"/></f>
<f name="vem" fVal="#Anna"/>
<f name="säkerhet" fVal="medium">stickning eller sömnad</f>
<f name="start" fVal="#handakt1start"/>
<f name="slut" fVal="#handakt1slut"/>
<f name="start" fVal="#handakt3start"/>
<f name="slut" fVal="#handakt3slut"/>
</fs>
/.../
</div>
</back>

```

Exempel: osäker medverkan (ur *Elfvan*)

```

<body>
/.../
<stage>(Rektorn och rektorskan komma. Hälsningar.
<anchor type="hand" xml:id="handakt1start"/>Rektorskan har en stor arbetskorg
och sätter sig genast litet afsides och sticker mycket flitigt. Under det
föregående har borgmästaren oupphörligt gått till fönstret, prostinnan har
gått omkring och talat med alla.)</stage>
/.../
<sp who="#spAssessorskan #spDoktorinnan #spMajorskan #spProstinnan #spPastorskan">
<speaker>Alla</speaker> <stage>(se upp, utom rektorskan,
och utropa).</stage>
<p>Ja, det vore intressant! Ack, så roligt det skulle
vara! <stage>(De lägga ned sina arbeten och draga sina stolar
närmare Elfvan.)</stage></p>
</sp>
<anchor type="hand" xml:id="handakt1slut"/>
/.../
</body>
<back>
<div type="editorial">
/.../
<fs type="hand" xml:id="handakt1">
<f name="aktivitet"><symbol value="stickning"/></f>
<f name="vem" fVal="#Rektorskan"/>
<f name="start" fVal="#handakt1start"/>
<f name="slut" fVal="#handakt1slut"/>
<f name="säkerhet" fVal="medium">förmodligen även Assessorskan,
Doktorinnan, Majorskan, Prostinnan, Pastorskan</f>
</fs>
/.../
</div>
</back>

```

Pjäsmall

När vi påbörjar kodningen av en pjäs utgår vi ifrån nedanstående mall (EfternamnF_Pjastitel.xml). Viss information i `teiHeader` är specifik för vårt TEI-kodningsprojekt, så de som vill koda egna texter enligt Dramawebbens kodningsmodell anger egen information på motsvarande ställen (jfr `teiHeader`).

```

<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>
<?xml-model href="http://schemas/tei_all.rng" schematypens="http://relaxng.org/ns/structure/1.0"?>
<?xml-stylesheet type="text/css" href="http://www.tei-c.org/tei_all.rng" type="text/css"?>
<?oxygen RNGSchema="http://www.tei-c.org/tei_all.rng" type="xml"?>
<!-- $Id: EfternamnF_Pjastitel.xml 108114 2014-12-13 10:12:24Z eva $ -->
<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
  <teiHeader>
    <fileDesc>
      <titleStmt>
        <title><!-- fyll i pjäsens titel --></title>
        <title type="sub"><!-- fyll i ev. undertitel / ta bort kod --></title>
        <author xml:id="EfternamnF">
          <persName>
            <forename><!-- fyll i pjäsförfattarens förnamn --></forename>

```

```

    <surname><!-- fyll i pjäsförfattarens efternamn --></surname>
</persName>
<idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/auth/<!--
fyll i auktoritetspost (idno) --></idno>
<idno type="Litteraturbanken">http://litteraturbanken.se/#!/forfattare/<!--
fyll i auktoritetspost (idno) --></idno>
<idno type="SBL">http://www.nad.riksarkivet.se/sbl/artikel/<!--
fyll i auktoritetspost (idno) --></idno>
</author>
<sponsor>
  <name>Riksteatern, anslagsförvaltare</name>
</sponsor>
<funder>
  <name>Vetenskapsrådet</name>
</funder>
<funder>
  <name>Riksbankens Jubileumsfond</name>
</funder>
<editor>
  <name>Dramawebben</name>
</editor>
<principal>
  <persName>Marika V. Lagercrantz</persName>
</principal>
<respStmt>
  <resp>kodning</resp>
  <persName xml:id="EfternamnF1"><!--
fyll i signatur (ditt EfternamnF1) i xml:id,
samt förnamn och efternamn --></persName>
  <orgName>Dramawebben</orgName>
</respStmt>
<respStmt>
  <resp>korrekturläsning</resp>
  <persName xml:id="EfternamnF2"><!--
fyll i signatur (ditt EfternamnF2) i xml:id,
samt förnamn och efternamn --></persName>
  <orgName>Dramawebben</orgName>
</respStmt>
<respStmt>
  <resp>korrekturläsning</resp>
  <persName xml:id="EfternamnF3"><!--
fyll i signatur (ditt EfternamnF3) i xml:id,
samt förnamn och efternamn --></persName>
  <orgName>Dramawebben</orgName>
</respStmt>
</titleStmt>
<editionStmt>
  <edition>eDrama</edition>
</editionStmt>
<publicationStmt>
  <publisher>Dramawebben</publisher>
  <address>
    <addrLine>http://www.dramawebben.se</addrLine>
  </address>
  <idno type="Dramawebben">EfternamnF_Pjastitel</idno>
  <availability status="restricted">
    <licence target="http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/se/">
      <p>Detta verk är licensierat under licensen Creative Commons
      Erkännande-DelaLika 3.0, Sverige.</p>
    </licence>
  </availability>
</publicationStmt>
<sourceDesc>
  <biblStruct>
    <!-- byt till analytic+monogr om pjäsen är en del av en bok eller tidskrift -->
    <monogr>
      <!-- fyll i pjäsens författare -->
      <author sameAs="#EfternamnF">
        <persName><!-- fyll i författarens namn enligt faksimilen --> </persName>
      </author>
      <title><!-- fyll i pjäsens titel enligt faksimilen --></title>
      <idno type="LIBRIS">http://libris.kb.se/bib/<!-- fyll i auktoritetspost
      (LIBRIS-länk i pjässidans högermarginal på dramawebben.se) --></idno>
      <imprint>
        <pubPlace><!-- fyll i publiceringsort --></pubPlace>
        <publisher><!-- fyll i utgivare --></publisher>
        <date when="9999"><!-- fyll i utgivningsdatum för källan ÅÅÅÅ-MM-DD
        (eller bara år: ÅÅÅÅ); även i when --></date>
      </imprint>
    </monogr>
  </biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>
<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Dramawebben är ett digitalt arkiv över upphovsrättslig fri svensk dramatik. Dramatexterna
    finns återgivna i fulltext och är publicerade antingen i sk faksimil, ett pdf-dokument där

```

```

originaltrycket återges som en digital fotokopia, eller i bearbetningsbar text, ett
pdf-dokument med text och bild som kan användas för redigering. Dramawebben växer i takt
med att nya verk blir kända. Med det digitala pjäsmaterialet tillgängliggör och
aktualiserar Dramawebben den svenska teaterns historieskatt.</p>
</projectDesc>
<samplingDecl>
  <p>Dramawebbens korpus består av upphovsrättsligt fri svensk dramatik. Genom ett genus- och
kanonkritiskt urval har målsättningen varit att i möjligaste mån representera dramatik från
olika genrer och för olika publikker. Det finns dramatik skriven av manliga och kvinnliga
författare från 1640- till 1940-talet som vänder sig till vuxna och barn. Samtliga är
förstatryck som publicerats i monografier, samlingsvolymmer och tidskrifter.</p>
  <p>De TEI-kodade pjäserna är en mindre samling pjäser som är publicerade på Dramawebben,
närmare bestämt de som gavs ut åren 1880-1900. Det snäva tidsspannet ger materialet
en viss homogenitet med avseende på grundläggande dramastrukturer som tid, rum och handling.
Samtidigt ger det en rik variation av olika genrer från lustspel, historiedramer och
sagospel till samhällsdebatterande tendensdramer och naturalistiska sorgespel.</p>
</samplingDecl>
<classDecl>
  <taxonomy xml:id="HISCO">
    <biblStruct>
      <monogr>
        <author>Marco H.D. van Leeuwen</author>
        <author>Ineke Maas</author>
        <author>Andrew Miles</author>
        <title>HISCO Historical International Standard Classification of Occupations</title>
        <idno type="ISBN">90-5867-196-8</idno>
        <imprint>
          <publisher>Leuven University Press</publisher>
          <pubPlace>Leuven</pubPlace>
          <date when="2002">2002</date>
        </imprint>
      </monogr>
    </biblStruct>
  </taxonomy>
</classDecl>
<tagsDecl>
  <rendition>
    <!-- GE EN KOMMENTAR FÖR VARJE GENERELL PJÄSFORMATERING, t.ex. -->
    <!--Scenanvisningar anges med kursiv stil-->
    <!--Stycken i repliker är indragna-->
  </rendition>
</tagsDecl>
</encodingDesc>
<profileDesc>
  <langUsage>
    <language ident="sv">Swedish</language>
  </langUsage>
</profileDesc>
</teiHeader>
<text xml:id="EfternamnF_Pjastitel">
  <anchor xml:id="playstart"/>
  <front>
    <castList>
      <castItem>
        <!--fyll i castItem -->
      </castItem>
    </castList>
  </front>
  <body>
    <!-- fyll i pjästext -->
    <div type="act" n="1">
      <!-- fyll i akt 1 -->
    </div>
  </body>
  <back>
    <div type="editorial">
      <listPerson>
        <listPerson type="cast">
          <person>
            <!--fyll i person -->
          </person>
        </listPerson>
      </listPerson>
    </div>
  </back>
  <anchor xml:id="playend"/>
</text>
</TEI>

```